

Delårsrapport med prognos 2 2020

**Programnämnd samhällsbyggnad, egen
verksamhet**

Beslutad av Programnämnd samhällsbyggnad, den 1 oktober 2020, § 124

Innehåll

1. Förslag till beslut.....	3
2. Förvaltningschefens bedömning och analys.....	4
2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens prognos.	4
2.2 Händelser av väsentlig betydelse	6
2.3 Förväntad utveckling	7
3. Sammanfattande iakttagelser.....	9
4. Nämndens bidrag till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål.	12
4.1 Målområde 1 Örebro i sin fulla kraft	13
4.2 Målområde 2 Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro..	18
4.3 Målområde 3 Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro	20
4.4 Målområde 4 Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet	24
4.5 Målområde 5 Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald	30
4.6 Målområde 6 Hållbara och resurseffektiva Örebro.....	36
5. Analysunderlag – ekonomi.....	41
5.1 Enheternas delårsresultat och prognos	48
5.2 Intäcks- och kostnadsutveckling.....	49
5.3 Verksamheternas delårsresultat och prognos	50
5.4 Investeringar	51
6. Fem år i sammandrag.....	53
7. Indikatorlista.....	54

1. Förslag till beslut.

Nämndens målresultat är högt. Verksamhetens förutsättningar för att utföra grunduppdrag har inte påverkats av Coronapandemin. Vissa utvecklingsprojekt har fått sämre fart under pandemin, dels pga att t ex vissa dialoger har fått vila då de ej har kunnat genomföras i ordinarie form och där digital metod inte har varit bäst lämpat. En positiv effekt som identifierats under året är att nyttjandet av natur- och kulturresevat och de stugor som nämnden har tillgängliggjort i Kilsbergen har ökat markant. Nämndens verksamhet har tagit ansvar för medarbetarnas arbetsmiljö under pandemin och har tillgodosett medarbetarna med hemma-kit för att skapa goda förutsättningar för fysisk arbetsmiljö och säkerställt den psykosociala arbetsmiljön genom digitala avstämningar och avstämningar utomhus i enlighet med nationella rekommendationer. Nämndens största utmaningar är att minska kostnaderna för färdtjänsten, förtydliga investeringsplanernas koppling gentemot politiska mål och att förbättra kopplingen mellan ambitioner och drift inom investeringsprocessen.

Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet redovisar enligt prognos 2020 en negativ budgetavvikelse på -20 mnkr. Negativa avvikelser redovisas inom kollektivtrafiken och mark. De negativa avvikelserna inom kollektivtrafiken kan till största del hänföras till färdtjänsten medan avvikelserna inom mark hänförs till markreserven och lokalförsörjning. Stadsbyggnad prognosierar för delårsrapport 2020 ett positivt resultat för 2020. Ytterligare anledning till den positiva prognosen för Stadsbyggnad kan härledas till Coronapandemin då Stadsbyggnad har lägre kostnad för kurs och konferenser jämfört mot tidigare år. Dessutom har Coronapandemin haft en påverkan på köp av konsulter då projekt och utredningar inte kunnat utföras i den takt som i ett normalläge. Med anledning av Coronapandemin innehåller den ekonomiska prognosen för programområdet i nuläget större osäkerhetsfaktorer än under ett normalår.

Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet totala investeringsbudgetanslag uppgår vid delårsrapport 2020 till 647 mnkr, varav 421 mnkr är skattefinansierade investeringar, 226 mnkr är exploateringsinvesteringar. Den samlade prognosen för 2020 för Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet investeringar uppgår till 307,6 mnkr, vilket motsvarar en förbrukning på 48 % av aktuell budget. Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet har lämnat förslag till reviderad investeringsprogram 2020 inklusive omförde medel 2019 på totalt 170,4 mnkr för både skattefinansierade investeringar och exploateringsinvesteringar.

Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet bedömer att åtgärder som föreslagits för hantering av det generella effektiviseringskravet kommer ge önskad effekt under året. Dock bedöms inte det tilldelade effektiviseringskravet avseende inköp kunna hanteras och generera de effekter som uppdraget syftade till. Stadsbyggnadsförvaltningen kommer att föreslå att Programnämnd samhällsbyggnad ger förvaltningen till uppdrag att hantera effektiviseringsuppdraget genom andra åtgärder.

Stadsbyggnadsförvaltningens förslag till Programnämnd samhällsbyggnad

1. Programnämnd samhällsbyggnad fastställer Delårsrapport med prognos 2 för 2020.
2. Delårsrapporten överlämnas till Kommunstyrelsen för vidare hantering.
3. Programnämnd samhällsbyggnad ger Stadsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att hantera effektiviseringsuppdraget avseende inköp genom andra åtgärder.

2. Förvaltningschefens bedömning och analys

De ekonomiska konsekvenserna av coronaviruset är fortsatt svåra att bedöma. Nämndens förvaltning har i uppdrag att planera för olika händelseutvecklingar av Coronapandemin med hjälp av scenarier framtagna av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. För att få en gemensam bild av läget har vi i denna "Delårsrapport med prognos 2" gjort ett antal kammungemensamma antaganden att förhålla sig till. Med dessa som utgångspunkt har prognosen anpassats till den verksamhet som nämnden har, grundat på försiktighetsprincipen.

För de verksamheter där den ekonomiska effekten av Coronapandemin för helåret inte är känd gör vi i prognosen ett antagande om att nuvarande situation håller i sig året ut. Vi utgår då ifrån verksamhetens hittills kända "coronaeffekt" fram till och med augusti månad för att uppskatta kommande månader och korrigerar med en uppskattning av kommande ekonomiska effekter.

Nämnderna redovisar de merkostnader och intäktsbortfall som uppskattas för året med anledning av Coronapandemin. En samlad prognos av hittills aviserade statsbidrag "förordning om statsbidrag till regioner och kommuner för att ekonomiskt stödja verksamheter inom hälso- och sjukvård respektive socialtjänst till följd av sjukdomen covid-19" görs på kommunövergripande nivå. Ersättningen för sjuklönekostnader som kommunen hittills fått från skatteverket fördelas ut till nämnderna för perioden april-juli i augusti.

2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens prognos.

Stadsbyggnads driftsdelar uppvisar ett ekonomiskt resultat i delår 2 på överskott på 8,4 mnkr. Däremot uppvisar markverksamheten med ett minus på 6,4 mnkr som beror på periodiseringsmissar, upplupna kostnader som ska faktureras vidare under hösten samt en oförutsedd kostnad för Rostahemmet som kan härledas till 2019.

Kollektivtrafikverksamheten uppvisar fortfarande ett stort underskott mot budget vid delåret trots åtgärder som nämnden och kommunfullmäktige vidtagit. Prognosen är att underskottet storlek i andel av budget kommer att minska sett till helåret.

På totalen för nämndens egen verksamhet uppvisas ett underskott på ca -11,6 mnkr vid delår 2, och ett prognostiserat helårsresultat på ett underskott på ca -20 mnkr. Den i särklass största anledningen till underskottet är högre kostnader än budget för färdtjänsten.

Nämndens verksamhet arbetar tillsammans med Region Örebro Län så att regionen ska minska kostnaderna, så att balans kan uppnås inom kollektivtrafikekonomin. En extern granskning av färdtjänstverksamheten har upphandlats av kommunen och på nämndens initiativ. Regionen har tecknat nya avtal med trafikoperatörer som innebär ett minskade kostnader på i storleksordningen ca 10 % på utförd resa. I delåret är det fortfarande osäkert hur utfallet blir, framförallt också kopplat till ändrat resebeteende på grund av rådande Coronapandemi. Regionen har själva tillsatt en extern utredning som ska föreslå förändringar som minskar kostnaderna för utförande av färdtjänsten. Det är fortsatt viktigt

för nämnden att aktivt och kontinuerligt arbeta med och sträva efter åtgärder som minskar kostnaderna inom färdtjänstverksamheten.

Under året har investeringsprogrammen bantats och reviderats kraftfullt inom de skattefinansierade delarna. Detta för att objekten samlat ska rymmas inom de ramutrymme för driftskostnadskonsekvenser som är fastslaget. Under året har ett arbete utförts inom investeringsprocessen för att både skapa en mer tydlig process för framtagande av och prioritering bland objekt till investeringsprogrammet. Ett årshjul och ett beskrivet systematiskt arbetssätt är framtaget. Rutinen genomförs skarpt första gången inför investeringsprogram till budget 2022. Det görs även ett arbete för att åstadkomma en ökad ekonomisk styrning i genomförande av investeringsprojekt. Tillsammans viktiga steg för att åstadkomma en kvalitativ investeringsprocess med fokus på god ekonomisk hushållning och styrning. Kopplingen mellan investering och drift samt ambitioner för drift av allmän plats behöver fortsätta utvecklas.

Nämndens bidrar i stor utsträckning till de målområden som är definierade i ÖSB. Detta trots att ett ekonomiskt tufft läge krävt mycket strategiska resurser för genomlysning av ekonomi och framtagande av ekonomiska beslutsunderlag. Utöver det har strategiska resurser arbetat med handlingsplaner och riskanalyser för hantering av Coronapandemin. Det påverkar nämndens förmåga att genomföra andra förändringar för att öka måluppfyllelsen.

Programnämnd Samhällsbyggnads egen verksamhet är en drivande motor i samhällsbyggnadsprocessen utifrån bland annat översiktlig planering, strategiska markköp, markanvisning och strategisk trafikplanering. Samordningen med tekniska nämnden, miljönämnden, kultur- och fritidsnämnderna är väldigt viktig för att omsätta samhällsbyggnadsprocessen i praktiken. Programnämnd Samhällsbyggnads egen verksamhet skapar förutsättningar för god bostadsförsörjning och arbetsplatsförsörjning genom arbetet med proaktiv översiktlig planering. För att säkra detta pågår ett flertal planprogram och utvecklingsförslag, bland annat för Brickebacken, Holmen, Tybbleängen och Stora Hyddan. Generellt är planberedskapen inom den översiktliga planering god, men ett fortsatt intensivt och kontinuerligt arbete krävs för att säkra den framtida försörjningen av byggbar mark för bostäder, verksamheter och samhällsservice. I det kontinuerliga bostadsförsörjningsarbetet analyseras bostadsmarknadens utveckling och åtgärder identifieras för att tillmötesgå de behov som finns på bostadsmarknaden avseende exempelvis olika målgruppers behov och fördelningen av bostäders upplåtelseformer, typer och storlekar. Detta sker bland annat genom aktivt urval i markanvisningsprocessen. Antalet sålda tomter till småhus och flerbostadshus samt byggklara småhustomter är högre i år än de senaste åren.

Det systematiska arbetet kring arbetsplatsförsörjning behöver framöver utvecklas, till en mer likartad hantering som för bostadsförsörjningen. Det handlar om att analysera kommande behov utifrån utveckling och trender. På så vis kan nämndens verksamhet säkerställa att det även i framtiden finns byggklar mark för rätt behov och för alla typer av etableringsförfrågningar. Planreserven för verksamhetsmark för större etableringar har förbättrats under 2020 då detaljplanen för Västra Pilängens norra del vunnit laga kraft.

För att säkra framtida planreserv på lång sikt krävs att förvärv görs för att fylla på markreserven i den takt som den exploateras och säljs. Flera markförvärv har gjorts under året och det finns pågående förhandlingar med flera fastighetsägare.

Trygghetsperspektivet inom stadsplanering har ökat men behöver förbättras ytterligare. Ett exempel på hur det förbättrade arbetet bedrivs är att nämndens verksamhet under året har påbörjat samverkansarbete med akademien för detta. Flera utvecklingsprojekt med trygghetsfokus pågår, t ex Järntorget där kunskapsutbyte äger rum tillsammans med bland

annat akademien inom artificiell intelligens (AI) och kriminologi. Tjänstemannaorganisationen behöver fördjupa arbetet med social hållbarhet med fokus på trygghet för alla.

Verksamhetens arbete med att skapa förutsättningar för fler att kunna ta del av naturupplevelser och närliggande turismmöjligheter har gett effekt under året. Flera gröna mötesplatser skapas under 2020. Båda platser har fokus på lekfull rörelseglädje och fantasi, med bland annat låghöjdsbanor, kapphästbana och kojbyggen. Miljöerna byggs för att vara flexibla och ”okodade” för att kännas välkomnande för både tjejer och killar, yngre och äldre. Erfarenheten från VOX-parken och Varbergaskogen är att spännande, karaktärsfulla och utmanande lekmiljöer blir populära utflyktsmål för familjer och pedagogiska verksamheter.

För att minska klimatpåverkan arbetar trafikverksamheten med nudging (beteendepåverkan). En vintercyklingskampanj genomfördes under vintern med bra utfall. Under året har det varit svårt att se om de olika insatserna har haft inverkan på val av färdmedel då Coronapandemin inneburit att fler har arbetat hemifrån och heller inte rört sig ute i samhället lika mycket som vanligtvis.

När Örebro växer kan det innebära stora förändringar i befintliga stadsmiljöer. Det är fler boenden, aktörer och trafikanter som ska dela på samma yta. Det ställer krav på verksamheten om tydligare kommunikation gentemot olika målgrupper för att skapa förståelse för de förändringar som behöver ske för att åstadkomma ett Örebro som är hållbart utifrån miljö-, framkomlighets- och attraktivitetsperspektiv. Ett antal investeringar pågår för att möta detta. Investeringsutrymmet har dock minskat och en hårdare prioritering av vilka investeringar som ska genomföras behöver framöver göras. Avvägningar mellan investeringar för hållbar utveckling och måluppfyllelse å ena sidan och underhåll för vidmakthålla tekniska anläggningars funktion å andra sidan kommer att vara tuffare.

För att örebroare och aktörer ska känna en djupare delaktighet i stadsutvecklingen är det viktigt att fortsätta testa olika metoder för dialoger och vara tydlig med vad målgrupperna kan påverka och hur återkoppling kommer att ske. Metoder för dialog med barn och unga behöver fortsätta utvecklas för att stärka deras deltagande i samhällsbyggnadsprocessen.

2.2 Händelser av väsentlig betydelse

Coronapandemin har inte påverkat verksamheterna i större utsträckning, och inte utifrån förutsättningarna utföra grunduppdraget. Däremot har vissa enstaka verksamhetsutvecklingsuppdrag fått vila, dels på grund av att vissa funktioner har varit utlånade till Örebro kommuns centrala stab som arbetat med att hantera Coronapandemin. Geodataverksamheten har arbetet dedikerat utifrån det stöd som kommunens krisledningsstab behövt. Verksamheten har stöttat både barn och utbildning och social välfärd med att förenkla planering genom geografisk informationsredovisning och kartjänster. Bland annat för uppföljning av smittspridning i verksamheten och i kommunen i stort. Nämnden har varit lyhörda för näringslivets behov under rådande pandemi och vidtagit flera åtgärder som till exempel tillfälliga lokalhyressubventioner för att underlätta den ekonomiska situation som flera av näringslivsidkarna hamnade i under Coronapandemin. Under våren och sommaren 2020 noterades en ökning av närvaro i de kommunala natur- och kulturresevatnen. Fler målgrupper hittade resevatnen och använde sig av Naturkartan. En effekt som kan härledas till Coronapandemin.

Det förekommer fortfarande en obalans mellan budget och kostnader i färdtjänstekonomin. Nämndens verksamhet arbetar tillsammans med Region Örebro Län för att kostnaderna ska minska. Nytt avtal och två genomlysningar, en initierad från Regionen och en från Örebro kommun, är positiva iakttagelser, men arbetet måste fortsatt vara intensivt och prioriterat för att resultat ska uppnås.

Under andra kvartalet 2020 ökade takten av påbörjade bostäder. Befolkningsutvecklingen visar på knappt 100 fler invånare i Örebro under första halvåret 2020, vilket är en inbromsning jämfört med befolkningsökningen tidigare år. Den preliminära orsaken bedöms vara minskad inflyttning på grund av distansstudier på grund av Coronapandemin, men även minskad migration bedöms vara en orsak.

En positiv händelse är att Hästhagens bryggbad färdigställdes, vilket främjar jämlika livs- och uppväxtvillkor för vuxna liksom barn i Örebro.

Markanvisning av bostadsområdet Tamarinden har gjorts under första delen av 2020 under parollen: Tamarinden – där människor möts och husen delar energi. Samarbetet mellan Örebro kommun, Öbo och E.ON med att skapa Sveriges första bostadsområde med energidelning har därmed gått in i genomförandefas.

En vägledning för att i den fysiska planeringen förtydliga hur jordbruksmarken ska hanteras finns framtagen för internremiss. Under året övergår arbetet med att ta fram ett tillägg till översiktsplanen. Detta förenklar och förtydligar förutsättningarna för byggnation på jordbruksmark.

I år har nämndens verksamhet tagit emot fler sommarjobbare än tidigare (80 personer istället för tio personer) och har försett dem med arbetsuppgifter i Kilsbergen, i naturreservaten och på annan kommunal mark.

Avtal har tecknats med ÖBO omsorg som genomför kartläggning av de egna de egna fastigheternas energieffektiviseringspotential. Lista har framtagits med vilka fastigheter som har störst potential för energieffektivisering och tre objekt har kartlagts grundligt i en första pilotutredning.

2.3 Förväntad utveckling

Coronapandemin kommer att vara ett faktum under hela fortsättningen av året. Enligt de kontinuitetsplaner som förvaltningen genomfört så klaras grunduppdraget utan eller med mycket liten påverkan. Att pandemin fortsätter enligt MSB:s molande scenario innebär risker sett till framförallt social arbetsmiljö. Åtgärder för smittspridning gör att medarbetare träffar kollegor fysiskt i lägre utsträckning. Den fysiska arbetsmiljön vid hemarbete behöver också följas upp löpande och ytterligare åtgärder kan bli nödvändiga om pandemin blir utdragen.

Året 2020 har hittills inneburit en del förändrade förutsättningar. Örebros befolkningsökning har under många år ökat, våren 2020 visar på en betydligt mindre befolkningsökning än motsvarande perioder. De restriktioner som pandemin resulterat i innebär begränsade förutsättningar för att resa till och från andra länder och stor del av undervisning har bedrivits och fortsätter bedrivas via distans. Dessa två faktorer har betytt att befolkningsökningstakten har minskat. Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet planerar för en långsiktighet och framgent kommer staden att växa. Framtida

befolkningsprognoser är osäkra och det är för tidigt att dra långtgående slutsatser av isolerade siffror för första halvåret 2020.

Däremot ökade takten av påbörjade bostäder till ca 1 000 - 1 500 bostäder per år. Första halvåret 2020. Det går alltså hittills inte att se någon inbromsningseffekt i byggandet på grund av Corona. Prognoserna på längre sikt är dock mycket osäkra. Det finns en fortsatt hög efterfrågan på mark för etableringar av verksamheter, vilket är positivt för tillskapandet av fler arbetsplatser nu och på sikt. För att bidra till Örebros fortsatta utveckling är det viktigt att nämnden och dess verksamhet fortsätter arbetet med att stärka kommunens tillväxt som stad och bidra till förutsättningar för ekonomisk återhämtning genom att attrahera företag att etablera sig som kan skapa arbetstillfällen, erbjuda bostäder för människor som önskar bosätta sig och leva i vår stad under livets olika skeden.

Samtidigt som Örebro har en fortsatt tillväxt har vi även ett tuffare ekonomiskt läge. Det innebär att vi behöver arbeta fokuserat med att hitta smartare arbetssätt som kan möjliggöra för att klara grunduppdrag samtidigt som utveckling behöver kunna ske. Utvecklingen behöver ske för att Örebro ska kunna utvecklas på ett långsiktigt hållbart sätt.

Utvecklingen av investeringsprocessen och att bättre planering inför genomförande samt bättre ekonomisk styrning under genomförandet fortsätter. I takt med att driftskostnaderna ökar behöver det finnas en medveten strategi för balansen mellan ambitionsnivåer avseende kvalitet och utveckling. Det handlar om att, med tilldelade budgetmedel samt årliga budgetreduceringar, hantera investeringar och drift i en växande kommun, både utifrån ökad yta och demografiutveckling. För att skapa en långsiktig hållbar infrastruktur är införandet av Bus Rapid Transit (BRT) en viktig uppgift, genomförandet av den första etappen ska påbörjas under 2020.

Under året kommer Stadsbyggnad fördjupa sig och utveckla arbetet med social hållbarhet kopplat till den fysiska planeringen. Att skapa struktur och planering för djupare dialoger med medborgare, civila samhället, akademien, näringslivet och andra aktörer ska också fortsätta. Dialoger bidrar till att vi gemensamt skapar det samhälle som vi i Örebro vill ha.

Innovation är en betydande del av arbetsformerna inom Stadsbyggnad. Innovation handlar om att åstadkomma ständiga förbättringar i vardagen, deltagande och drivande i utveckling samt att våga testa. Genom ständiga förbättringar av arbetsmoment och förhållningssätt till varandra kan en successiv utveckling ske. För att få en stark innovationskraft, och därigenom uppnå effektivitet och ökad servicegivning, behöver förhållningssättet genomsyra verksamheten. Ett sådant arbete pågår och utgår från det framtagna tillits- och kulturprogrammet. Under 2019 blev Stadsbyggnads värdegrundsarbete om tillit och kultur färdigställt. Tillits- och kulturprogrammet syftar till att skapa en gemensam bild av förvaltningens värdegrund samt en röd tråd och en samsyn i Stadsbyggnads interna utveckling. Programmet har föregåtts av ett internt utvecklingsarbete som pågått under flera år. Målet är trygga, engagerade och modiga chefer och medarbetare. Detta ska leda till en fortsatt hög produktionsnivå med god kvalitet och hög arbetsglädje.

Digitaliserade arbetssätt och verktyg är både en utmaning att genomföra och en möjlighet genom att det skapar förutsättningar för ökad effektivitet och transparens. Det kan bidra till ökad transparens genom t ex visualisering, öppna data, ökad trygghet i stadsmiljön, och effektiva infrastrukturlösningar. Det pågående digitaliseringsarbetet, utvecklandet av arbetssätt och verktyg syftar till att bidra till en smart och digital stad som kommer att bidra till högre nytta för Örebro kommuns förvaltningar, Örebros medborgare, besökare, näringslivet och aktörer.

3. Sammanfattande iakttagelser

Nedan sammanfattas nämndens bidrag till utveckling inom de sex målområdena. Nämnden redovisar de viktigaste Positiva iakttagelser och Förbättringsområden som finnas inom varje målområde.

Målområden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
Örebro i sin fulla kraft	<p>Flera plan och utvecklingsförslag program är i olika stadier, från påbörjat till slutskede.</p> <p>BRT-projektet fortlöper enligt plan</p> <p>Tagit emot extra många feriearbetare i år som tar sitt första steg mot arbetslivet.</p> <p>Högt antal genomförda medborgardialoger</p>	<p>Vidareutveckla kopplingen mellan investering och drift, ambitionerna för drift av allmän plats</p> <p>Arbete behöver påbörjas med arbetsplatsförsörjning och kulturmiljöstrategin</p> <p>Fortsätta utveckla metoder för att öka barn och ungas delaktighet i samhällsbyggnadsprocessen</p>
Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro	<p>I planprogramarbetena under året säkerställs Örebro utveckling, bland annat genom planläggning av skolverksamhet, arbetsplatser, verksamhetsmark mm.</p> <p>Samverkan med Örebro universitet genom att årligen ta emot praktikanter och medverka vid olika utbildningstillfällen</p> <p>Möjliggjort för extra många feriearbetare i år som tar sitt första steg mot arbetslivet</p>	<p>Arbete behöver påbörjas med arbetsplatsförsörjning.</p> <p>Arbete för Atle-området behöver påbörjas för att skapa förutsättningar för nytt verksamhetsområde</p>
Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro	<p>I planprogramarbetena under året skapar vi förutsättningar för tryggare miljöer genom att identifiera brister och planlägga för miljöer som främjar integration, kopplar samman stadsdelar, tillskapar mötesplatser och tryggare rörelsestråk.</p> <p>För att upprätthålla en god planberedskap för bostäder, för såväl den breda allmänheten, som för specifika</p>	<p>Vidareutveckla samarbete med programområde Social Vårld utifrån behov av bostäder för programområdets målgrupper</p> <p>Vidareutveckla samarbetet med säkerhetsenheten, akademien och civilsamhället utifrån trygghetsperspektiv i samhällsplaneringen</p>

Målområden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
	<p>grupper, arbetas kontinuerligt med kommunens bostadsförsörjning. Dessutom sker arbete med planprogram och utvecklingsförslag i syfte att upprätthålla en långsiktigt god planberedskap för bostäder</p> <p>Ökar tryggheten genom att skapa attraktiva mötesplatser tex. i Öknaskogen och Brickebackeskogen.</p>	<p>Bredare samtal mellan samhällsbyggnadskompetensområden för att kraftsamla i hållbara sociala lösningar och trygghetsåtgärder</p>
Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet	<p>Flertal sålda tomter till småhus och flerbostadshus, högsta antalet byggklara småhustomter till försäljning de senaste åren.</p> <p>Antalet nya bostäder som ska produceras på såld mark är högre än de senaste åren</p> <p>Flera plan- och utvecklingsprogram pågår</p> <p>Flera gröna mötesplatser skapas under 2020, som Äventyrsstigen i Brickebackeskogen och Öknaskogens entré mot Vivalla. Båda platser har fokus på lekfull rörelseglädje och fantasi, med bland annat låghöjdsbanor, kähästbana och kojbygge.</p> <p>Flera projekt pågår för att utveckla den datadrivna kommunen som arbetar innovativt och digitalt</p>	<p>Påbörja arbetet med arbetsplatsförsörjningen.</p> <p>Arbetet med gröna mötesplatser behöver fortsätta. Nästa viktiga del är att utveckla Hjärstaskogen för att skapa ett attraktivt upplevelsest. Det skulle skapa möten mellan invånare i Baronbackarna, Nya Hjärsta och Vivalla</p> <p>Kopplingen mellan investering och drift, ambitionerna för drift av allmän plats</p>
Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald	<p>Arbete pågår med att genomföra och följa upp åtgärderna i vattenplanen.</p> <p>En vägledning tas fram för att i den fysiska planeringen förtydliga hur jordbruksmarken ska hanteras inom ramen för den gällande lagstiftningen.</p> <p>En handlingsplan tas fram för grönstrategin.</p>	<p>Strategi för naturvård och friluftsliv behöver påbörjas.</p> <p>Vattenskyddsområde Svartån behöver beslutas.</p>

Målområden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
	<p>Handlingsplan är påbörjad för översvämning och skyfall med inledande utredningsarbete som är en åtgärd i Klimatanpassningsplanen.</p> <p>Värden i kulturlandskapet tas tillvara i den fysiska planeringen för att också bidra till biologisk mångfald. Detta görs bland annat genom att fördjupa kunskapsunderlaget för kulturvärden på landsbygden.</p> <p>Grönytefaktor för Örebro kommun pågår. Ett verktyg för att öka och säkerställa stadsgrönskan och öka stadens ekosystemtjänster i samband med nybyggnation av bostäder mm.</p> <p>Arbete påbörjat med att komplettera kommunens översiktsplan gällande energiförsörjning i fysisk planering.</p> <p>Under 2020 restaureras 40ha kulturlandskap. Biologiskt rika ängar, beteshagar och våtmarker skapas.</p>	
Hållbara och resurseffektiva Örebro	<p>Samverkar med Örebro universitet och andra lärosäten genom att årligen ta emot praktikanter och medverka vid olika utbildningstillfällen</p> <p>Har genomfört insatser för att säkra upp hemarbetsmiljön under pandemin</p> <p>Erbjudit fler feriearbetsplatser i år jämfört med föregående år (från tio stycken till 80 stycken)</p>	Fortsätta arbetet för att minska utgifterna inom färdtjänsten

4. Nämndens bidrag till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål.

Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet har ansvar för att inom sitt verksamhetsområde

- säkerställa att verksamhetsuppdraget enligt nämndreglementet utförs,
- bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål i Övergripande strategier och budget (ÖSB),
- arbeta med en systematisk verksamhetsutveckling av kommunens verksamhet och
- upprätthålla god ekonomisk hushållning.

Detta ska utföras i enlighet med den politiska ambitionen och de principer som ÖSB förmedlar. God ekonomisk hushållning säkerställs huvudsakligen i verksamhetsuppdraget och uppnås om nämnden utför sin verksamhet väl, kan betala för den och inte skjuter över betalningsansvaret på framtiden. För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs också en god planering av varje nämnds resurser.

Nämndernas uppföljning är fokuserad på avvikelserapportering, vilket är i linje med den tillitsstyrning som kommunen tillämpar. Beskrivningar av goda resultat hålls korta eller utelämnas för att ge utrymme för att beskriva de områden där ytterligare förbättringar bör ske.

I kapitel 4 sammanfattas uppföljningen av effekterna av nämndernas arbete för att bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges målområden. Inom varje målområde redogör nämnden för:

- en sammanfattande analys av målområdet utifrån nämndens bidrag till utvecklingen inom Kommunfullmäktiges mål, egna nämndmål samt inriktningar. Analysen har sin utgångspunkt i medborgarperspektivet och framhåller vilka effekter medborgarna kan förvänta sig, och vilka orsaker vi ser till att vi inte når önskade resultat där så är fallet. Här beskrivs också planerad och önskad utveckling
- en kort lista av de viktigaste Positiva iakttagelser och Förbättringsområden inom målområdet.
- prognos för indikatorer. Indikatorerna ska signalera i vilken utsträckning nämnden bidrar till målinriktad utveckling och ett säkrat verksamhetsuppdrag.

Inom varje kommunfullmäktigemål eller kluster av mål ger nämnden en kort beskrivning av utvecklingen inom Kommunfullmäktiges mål och inriktningar. Nämnden har i verksamhetsplanen sorterat in respektive kommunfullmäktigemål enligt något av följande tre alternativ:

- Att nämnden beskriver vad nämnden ska uppnå genom en insats (utifrån Kommunfullmäktiges mål och inriktningar) som kommer leda till önskvärd utveckling (ett eller flera åtaganden).
- Att nämnden beskriver hur nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag och redan etablerade arbetssätt.
- Att nämnden beskriver varför målet inte bedöms som relevant för nämnden

4.1 Målområde 1 Örebro i sin fulla kraft

4.1.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 1

För att örebroare ska kunna leva i sin fulla kraft behöver det finnas tillgång och förutsättningar för bostäder och arbetstillfällen i Örebro, i tätorter och på landsbygd. Det ska även finnas förutsättningar för att kunna leva och bo under livets alla skeden. Nämndens verksamheter arbetar kontinuerligt med detta genom uppföljning och följduppdrag från översiktsplanen. Därutöver ett kontinuerligt arbete med bostadsförsörjningen i kommunen genom att analysera och följa upp byggnation, befolkningsutveckling, specifika målgruppers behov mm och föreslå åtgärder. Under året pågår arbete med ett flertal planprogram och utvecklingsförslag som syftar till att skapa planberedskap för fler att säkra den långsiktiga bostadsförsörjningen och arbetsplatsbehovet i kommunen, samt verka för att en sammanhållen stadsväv. De åtgärder som föreslås utifrån kontinuerliga analyser genomförs i ett utvecklat samarbete med flera nämnder inom kommunorganisationen och andra aktörer.

I ett växande Örebro ska byggandet av bostäder, verksamheter och samhällsfastigheter motsvara befolkningsökningen och näringslivets behov. För att säkerställa detta på ett strategiskt vis behöver nämndens verksamheter påbörja ett systematiskt arbete om arbetsplatsförsörjning på samma vis som verksamheten arbetar med bostadsförsörjning. Det handlar om att analysera kommande behov utifrån att systematiskt följa upp utveckling och trender. På så vis kan nämndens verksamhet säkerställa att det i framtiden finns byggklar mark för rätt behov.

Flera investeringar pågår. Kvaliteten på investeringsplaneringen och investeringsprocessen blir kontinuerligt bättre, och har under året förbättrats väsentligt. Kopplingen mellan investering och drift samt ambitioner för drift av allmän plats behöver fortsätta utvecklas.

Nämnden har sedan flera år arbetat aktivt på innovativa arbetsformer med digitala förtecken. Ett område som är av intresse att fortsätta utveckla är att bygga upp en IoT-plattform (Internet of Things). En sådan plattform skulle skapa förutsättningar för hela kommunkoncernen att se och dela data för bättre analys som skapar helhetsperspektiv och samordning. Vidare skapar det också förutsättningar för öppna data vilket skulle gynna näringslivet, fastighetsaktörer mfl.

Nämndens verksamheter bidrar vidare till målområdet genom arbetet med att fortsätta skapa förutsättningar för ett tillgängligt kultur- och fritidsliv som skapar utrymme för utveckling och ett socialt sammanhang. Ett samarbete mellan primärt Tekniska förvaltningen och Stadsbyggnad har resulterat i flera insatser för att tillgängliggöra naturområden för människor i olika åldrar att kunna mötas förutsättningslöst. Tillgänglighetssamordningen inom programområdet verkar både inom programområdet men också till viss del för hela kommunorganisationen. Under 2020 planeras gångstrategi att kunna gå upp för antagande.

Verksamhetens arbete med att skapa förutsättningar för fler att kunna ta del av naturupplevelser och närliggande turismmöjligheter har gett effekt under året. Verksamheterna har samarbetat med flera aktörer för att skapa meningsfulla aktiviteter under sommaren. Samverkansformer som förhoppningsvis fortsätter utvecklas framgent.

Örebroarnas förutsättningar för delaktighet i Örebros utveckling har varit goda under året, ett flertal dialoger har genomförts, i olika former och riktade till olika målgrupper. De riktade dialogerna inom t ex naturvården och trafik har visat sig vara lyckade metoder för att pröva teorier och få delaktighet vilket i vissa fall har inneburit en reviderad

riktning från verksamheten. Försättningsvis är det viktigt att fortsätta testa olika metoder för dialoger och vara tydlig med vad målgrupperna kan påverka och hur återkoppling kommer att ske. Metoder för dialog med barn och unga ska fortsätta utvecklas för att stärka deras deltagande i samhällsbyggnadsprocessen.

Nämnden har varit lyhörda för näringslivets behov under rådande pandemi och vidtagit flera åtgärder som t ex tillfälliga lokalhyressubventioner för att underlätta den ekonomiska situation som flera av näringslivsaktörerna hamnade i under Coronapandemin. På så sätt bidrar nämnden till Örebro fortsätter ha ett välmående näringsliv som främjar en attraktiv och pulserande kommun med arbetstillfällen.

För att bidra till fler att ska kunna ta sitt första steg mot arbetslivet har verksamheten i år utökat och erbjudit fler feriearbetstillfällen än tidigare år (80 stycken jämfört med tio stycken föregående år).

Planerade utvecklingssteg:

- Fortsatt arbete med framtagande av indikatorer som analyseras i samarbete med andra delar av kommunen för att stärka underlag till utveckling
- Fortsatt utveckling av IoT för att förbättra förutsättningarna för samverkan, analys och öppna data för näringsliv, samverkansaktörer och kommunkoncernen
- Fortsatt arbete med att utveckla investeringsplaneringen och tydliggöra kopplingen gentemot Örebro kommuns målområden
- Påbörja arbetet med arbetsplatsförsörjning och kulturmiljöstrategin
- Vidareutveckling av samverkansformer baserade på arbetet som genomfördes inom ramen för Meningsfull sommar 2020.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Flera plan och utvecklingsförslag program är i olika stadier, från påbörjat till slutskede. • BRT-projektet fortlöper enligt plan • Tagit emot extra många feriearbetare i år som tar sitt första steg mot arbetslivet. • Høgt antal genomförda medborgardialoger 	<ul style="list-style-type: none"> • Vidareutveckla kopplingen mellan investering och drift, ambitionerna för drift av allmän plats • Arbete behöver påbörjas med arbetsplatsförsörjning och kulturmiljöstrategin • Fortsätta utveckla metoder för att öka barn och ungas delaktighet i samhällsbyggnadsprocessen

Prognos för indikatorer

Indikatorer inom målområde 1	Utfall 2018	Utfall 2019	Prognos 2020	Målvärde 2020
Antal genomförda medborgardialoger (nytt mått, mätthistorik saknas)	-	18	85	Mäta
Kommentarer till indikatorernas prognos				
<p>Genomförda medborgardialoger: Under året har ett stort antal dialoger med medborgare genomförts i olika former. Bland annat har dialog i Vivalla om Öknaskogens entré genomförts, inklusive med fritidsgårdar och Sommar Vivalla (ÖBO). Öknaskogens entré ska omvandlas, det är ett projekt mellan Stadsbyggnads naturvårdsenhet och tekniska förvaltningens parkenhet. Dialogen resulterade i en viss ändring i innehåll i den planerade entrén efter att ha mottagit medborgarnas synpunkter och information. Därutöver har dialoger kring planprogram för Brickebacken, Äventyrstigen i Brickebacken, Djurkyrkogården och kring skog och naturreservat</p>				

hållits. Årlig dialog med Cykelrådet har ägt rum, i år har den dialogen varit digital med anledning av rådande pandemi. Två större dialoger angående planprogram har genomförts.

4.1.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

I Örebro kommun ska skillnaderna i livsvillkor och förutsättningar mellan kön, socioekonomisk ställning, funktionsnedsättning och geografiska skillnader minska

Inriktningar:

- Örebro kommuns verksamheter ska arbeta för att bryta isolering, stärka gemenskap och verka för ökad inkludering.

Nämndens åtagande: Det ska finnas tillgång och förutsättningar för bostäder i Örebro, i tätorter och på landsbygd. Förutsättningarna för att kunna leva och bo under livets alla skeden ska förbättras. Arbetet ska ske utifrån ställningstaganden som finns i översiktsplanen.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: Offentliga miljöer ska vara tillgängliga. De offentliga miljöerna ska vara till för alla, oavsett ålder och funktionsnedsättning. Tillgängliga offentliga miljöer bidrar till att bryta isolering, stärka gemenskap och verka för ökad inkludering. Utvecklingen sker i enlighet med kommunens tillgänglighetsstrategi.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: Mötesplatser ska tillskapas. I takt med att Örebro växer är det viktigt att mötesplatser så som parker, naturreservat, torg mm finns kvar och utvecklas, för att bidra till rekreation, kreativitet, och sociala sammanhang. Mötesplatser bidrar till social inkludering och minska ojämlika livsvillkor. Mötesplatser ska finnas och utvecklas runt om i Örebro, i enlighet med översiktsplanen.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: Förutsättningar för näringslivets fortsatta utveckling i Örebro ska finnas. Detta sker bland annat genom marktillgång och planläggning som möjliggör för verksamheter, vilket kan leda till ökat antal arbetstillfällen.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: Förutsättningarna för att förtäta i Brickebacken samt bättre koppla ihop området med omgivande områden och universitetet ska förtydligas. Detta görs genom pågående planprogramsarbete.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: Sammanhållningen mellan stadsdelar ska öka, geografiska barriärer mellan olika stadsdelar ska minska. Arbetet med att utveckla funktionsblandade stadsdelar där arbetstillfällen, strukturskapande samhällsfunktioner och bostäder ska finnas fortsätter. Det bidrar till förutsättningarna för att skapa gemenskap i samhället. Det leder till mindre segregation, minskade skillnader avseende livsvillkor, ökad rörelse bland människor under dygnets olika timmar vilket främjar individers möjligheter till högre livskvalitet. Arbetet sker i enlighet med översiktsplanen.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: Påbörja genomförandet av Bus Rapid Transit (BRT). BRT ska bidra till att minska de geografiska avstånden mellan stadsdelar, både rumsligt och tidsmässigt. Samtidigt skapas en större kapacitet i stadens trafiksystem.

Status: Pågående.

Exempel på investeringar som bidrar till kommunfullmäktigemålet:

- Utveckling av Fisktorget och Teaterplan
Status: Pågående.
- Bus Rapid Transit för att bidra till sammanhållna stadsdelar (projektering inför byggstart etapp 1)
Status: Pågående.
- Investering i allmän plats runt Kulturkvarteret för nya mötesplatser
Status: Pågående

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska förbättra förutsättningarna för medborgarna att påverka sin framtid och vårt demokratiska samhälle

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska stärka förutsättningarna för en samverkan med civilsamhället, näringslivet och andra offentliga aktörer

Inriktningar:

- Örebro kommun ska stödja, stärka och tillvarata det civila samhället och dess aktörer i deras integrationsfrämjande verksamheter.

Nämndens åtagande: Olika former av medborgardialoger ska genomföras. Medborgardialoger möjliggör och förbättrar förutsättningarna för medborgare att påverka sin framtid, Örebros fysiska utveckling och det demokratiska samhället. Medborgardialoger kan ske på ett flertal vis, bland annat genom riktade samarbeten. T ex planeras dialog inför planprogram Brickebacken. Detta sker till viss del genom ett referensgruppsarbete med skolklass i Brickebacken.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: Dialogforum bibehålls och utvecklas. Idag finns det flera olika former av dialogforum dit allmänhet, civilsamhället, näringsliv och andra offentliga aktörer bjuds in för att diskutera Örebros fysiska utveckling. Denna dialog och detta utbyte är av vikt för programnämnd Samhällsbyggnads egen verksamhet då erfarenheter och synpunkter stärker förutsättningarna för ett hållbart växande Örebro.

Status: Vilande. Under våren har Coronapandemin medfört att fysiska möten inte har varit möjliga att genomföra. Alternativa lösningar undersöks.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Kultur- och fritidslivet ska vara tillgängligt för alla

Inriktningar:

- Örebro kommuns verksamheter ska arbeta för att bryta isolering, stärka gemenskap och verka för ökad inkludering.
- Örebro kommun ska stödja, stärka och tillvarata det civila samhället och dess aktörer i deras integrationsfrämjande verksamheter.

- Arbetet för att Kulturkvarteret ska bli Örebro's nya mötesplats och ett nav för skapande, demokrati och medborgarinflytande ska fortgå.

Nämndens åtagande: Arbetet för att Kulturkvarteret ska bli Örebro's nya mötesplats och ett nav för skapande, demokrati och medborgarinflytande ska fortgå. Kulturkvarteret ämnar bidra till att bryta isolering, minska segregation, stärka gemenskap och verka för ökad inkludering.

Status: Pågående

Nämndens åtagande: För verksamhetens område verkställa grönstrategin. Åtagandet syftar till att bland annat förbättra tillgången till gröna promenad- och cykelstråk och till att utveckla lek- och miljöerna för barn. Invånare och besökare i Örebro ska ha god tillgång till gröna miljöer för en ökad livskvalitet och folkhälsa genom meningsfull fritid. Detta kan även bidra till mer jämlika uppväxtvillkor.

Status: Påbörjat

Nämndens åtagande: Färdigställa gångstråksplanen. Gångstråksplanen ska innehålla strategier för attraktivare gångstråk samt en handlingsplan för stadens och kommunens gångstråk. **Status:** Pågående

Nämndens åtagande: Naturturismen ska öka. Genom att utveckla naturreservat och naturområden stärks möjligheterna för fler att ta del av närliggande naturområden, bland annat kan fler ta del av Kilsbergens utbud för vandring, cykling och skidåkning. Utvecklandet av naturreservat och naturområden bidrar till att arbetstillfällen tillskapas och ger personer som idag befinner sig långt från arbetsmarknaden möjlighet till arbete. Numera hyrs byggnader i Kilsbergen även ut till en näringsidkare för att gynna friluftsliv.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: Natur- och kulturreservat ska vara tillgängliga för alla.

Investeringar i naturmiljöer såsom naturreservat, grönområden, parker fortsätter, bland annat genom att synliggöra och anpassa naturen till målgrupperna barn, äldre, nya användare och personer med funktionsnedsättning.

Status: Pågående. Tillgänglighetssamordningen inom programområdet verkar både inom programområdet men också till viss del för hela kommunorganisationen. Tillgängliga stigar har byggts i t ex Hästhagen i Karlslund och i Kränglans naturreservat.

Exempel på investeringar som bidrar till kommunfullmäktigemålet:

- Utveckling av Fisktorget och Teaterplan som mötesplatser
Status: Pågående
- Investering i allmän plats runt Kulturkvarteret för nya mötesplatser.
Status: Pågående
- Investeringar för att göra tätortsnära natur- och kulturreservat tillgängliga för barn och besökande.
Status: Pågående

4.2 Målområde 2 Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro

4.2.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 2

Nämnden bidrar till målområdet genom att skapa förutsättningar för befintliga och tillkommande verksamheter att utvecklas och etableras. Arbetet med att skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt sker bland annat genom planläggning, genom aktivt deltagande på den nationella arenan samt via systematiska dialoger och samverkan med näringslivet, civilsamhället och akademien. Detta är en del av verksamhetens löpande arbete där det finns en daglig kontakt med befintliga verksamheter samt nya intressenter och investerare. Coronapandemin har dock inneburit att många planerade nätverksträffar ställts in.

De nya arbetsformerna som testats genom bland annat projektet *Vi ger arkitekten makten* och de befintliga processerna innebär att det finns ett stort intresse för att etablera sig, testa nya metoder och vidareutveckla företag och myndigheter i Örebro. Genom detta bidrar nämnden även till att fler människor ska kunna försörja sig. Coronapandemin har påverkat flera delar av näringslivet och nämnden har vidtagit åtgärder för att underlätta för dem och för människors förutsättningar för fortsatta arbetstillfällen. Det finns en god samverkan med lärosäten, framför allt med Örebro universitet, om utbildningsinnehåll och mottagandet av praktikanter för att stärka människors framtidsutsikter på arbetsmarknaden och Örebros kompetensförsörjning.

I planprogramarbetena under året säkerställs Örebros utveckling, bland annat genom planläggning av skolverksamhet, arbetsplatser, verksamhetsmark samt parkytor och grönområden där på flera ställen tekniska nämnden tar vid med sitt projekt om förlängda skolgårdar.

En första väg in till arbetslivet kan vara det första sommarjobbet som banar väg framåt. I år har verksamheten tagit emot fler sommarjobbare än tidigare (80 personer istället för tio personer) och har försett dem med arbetsuppgifter i Kilsbergen, i naturreservaten och på annan kommunal mark.

Medarbetare på Stadsbyggnad har en generellt hög utbildningsnivå, inom flera olika akademiska områden. Bland medarbetare finns funktionsnedsättningar där förvaltningen arbetar aktivt med god arbetsmiljö utifrån förutsättningarna. Vid möte med studenter framkommer att Stadsbyggnad, Örebro kommun, är en attraktiv arbetsgivare. Särskilda insatser för att öka attraktiviteten har skett inom yrkesgrupperna arkitekter och civilingenjörer. Stadsbyggnad jobbar med att skapa ett intresse för arbete inom samhällsbyggnadsområdet bland kommunens medborgare. Bland annat genom att flera stadsutvecklingsprojekt finns representerade på Summer college.

Ett arbete med "lekotoper" pågår där verksamheten arbetar med de olika ekosystem-tjänsterna och integrerar dem i lekmiljöerna, bland annat i Norra Ormesta. Detta bidrar till barns goda lek- och lärmiljöer i deras närområde.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> I planprogramarbetena under året säkerställs Örebros utveckling, bland annat genom planläggning av skolverksamhet, arbetsplatser, verksamhetsmark mm. 	<ul style="list-style-type: none"> Arbete behöver påbörjas med arbetsplatsförsörjning.

<ul style="list-style-type: none"> • Samverkan med Örebro universitet genom att årligen ta emot praktikanter och medverka vid olika utbildningstillfällen • Möjliggjort för extra många feriearbetare i år som tar sitt första steg mot arbetslivet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Arbete för Atle-området behöver påbörjas för att skapa förutsättningar för nytt verksamhetsområde
--	---

Prognos för indikatorer

Indikatorer inom målområde 2	Utfall 2018	Utfall 2019	Prognos 2020	Målvärde 2020
Såld verksamhetsmark, kvadratmeter	324 461	41 109	150 000	200 000
Såld kontorsmark, kvadratmeter (nytt mått, mätthistorik saknas)	-	0	7 000	5 000
Genomsnittlig förstudietid, månad	10,9	10,4	-	Mäta
Kommentarer till indikatorernas prognos				
Såld verksamhetsmark: Fortsatt stort intresse av verksamhetsmark där pågående projekt fullföljs och många nya förfrågningar kommer in.				
Såld kontorsmark: Projektet Korsningen (Vi ger arkitekten makten) kommer säljas i september 2020.				
Genomsnittlig förstudietid: Pga av byte av kartstöd kan inte detta nyckeltal tas fram.				

4.2.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Utbildning i Örebro ska bedrivas i en trygg lärandemiljö som stimulerar barn och elever till att utveckla sina förmågor, uppnå kunskapskraven samt nå sin fulla potential

Inriktningar:

- Utveckla och förbättra lek- och lärandemiljöer som stödjer inlärning och trygghet.

Nämndens åtagande: En planberedskap för tillkommande skolor, förskolor eller behov av utökade lokaler ska finnas.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: Riktlinjer för friyta ska tas fram för att bidra till god lärmiljö för kommunens skolor.

Status: Pågående.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns näringslivsarbete ska bidra till långsiktig hållbar utveckling genom stärkt konkurrenskraft och goda förutsättningar för fler företag som skapar arbete till en växande befolkning

Inriktningar:

- Örebro kommun ska systematiskt arbeta för god dialog med det lokala och regionala näringslivet i syfte att stärka samarbetet kring hållbar tillväxt och kompetensförsörjningsfrågor.

Nämndens åtagande: Förutsättningar för befintliga och tillkommande verksamheter att utvecklas och etableras ska skapas. Detta sker bland annat genom planläggning, genom

aktivt deltagande på den nationella arenan samt via systematiska dialoger.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: Samverkan ska ske med lärosäten för att utveckla utbildningsinnehåll som kan bidra till ett stärkt underlag på arbetsmarknaden utifrån perspektiven attrahera och rekrytera kompetenser.

Status: Pågående.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns arbetsmarknadsinsatser ska i högre grad leda till egen försörjning för medborgare som idag står utan för arbetsmarknaden

Nämndens åtagande: Nämnden bidrar till utveckling genom redan etablerade arbetssätt, bland annat inom naturvårdsskötsel och -satsningar, samverkan sker med Vuxam.

4.3 Målområde 3 Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro

4.3.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 3

Nämnden bidrar till målområdet genom en sammanhållen samhällsbyggnadsprocess och i samverkan med övriga delar av programområdet, kommunorganisationen och andra aktörer. I planprogramarbetena under året skapar nämnden förutsättningar för tryggare miljöer genom att identifiera brister och planlägga för miljöer som främjar integration, kopplar samman stadsdelar, tillskapar mötesplatser och tryggare rörelsestråk.

För att upprätthålla en god planberedskap för bostäder, för såväl den breda allmänheten, som för specifika grupper, arbetar nämndens verksamhet kontinuerligt med kommunens bostadsförsörjning baserat på den demografiska utvecklingen. Under året pågår arbete med flera planprogram och utvecklingsförslag i syfte att upprätthålla en långsiktigt god planberedskap för bostäder. Genom bland annat arbetet med Bostäder för alla och utredningen om en kommunal bostadsförmedling arbetar nämnden för att skapa förutsättningar för nuvarande och kommande örebroare att få bostäder utifrån förutsättningar och behov under livets alla skeden och för att motverka ojämlika livsvillkor.

Örebro kommun ska verka för att den psykiska hälsan bland unga i kommunen förbättras. Även i den yrkesverksamma befolkningen, men också bland äldre, behöver insatser sättas in. Fler och fler studier visar på att det finns ett klart samband mellan naturvistelse och minskad risk för psykisk sjukdom. Forskare menar att det finns starka skäl för stadsplanerare att öka tillgången på grönområden i staden. Det skulle kunna bidra till att bryta kurvan för ökad psykisk ohälsa globalt sett.

Därför är arbeten med att skydda och utveckla den tätortsnära grönskan viktiga. Det pågår planeringsarbete för att tillskapa grönska i Hedens planprogram genom att bygga ett vattenlandskap. Dessutom utvecklas de sociala värdena i tex. Öknaskogen, Brickebackeskogen, Kränglan. Under våren och sommaren 2020 noterades en ökning av närvaro i de kommunala natur- och kulturresevatnen. Fler målgrupper hittade resevatnen och använde sig av Naturkartan (173% ökning jämfört med föregående år). Under pågående Coronapandemi är det positivt att fler kan vistas ute i naturen på ett säkert sätt

samtidigt som det kan bidra till ett bättre välmående. Flera projekt för mötesplatser runt om i Örebro's olika stadsdelar pågår. Ett av projekten handlar om tryggare entré och ökade möjligheter till möten mellan folk i olika åldrar, projektet finansieras av integrationsmedel genom DELMOS. Nämndens verksamheter samverkar med andra aktörer för att utveckla natur- och lekmiljöer som stimulerar till gemenskap, trygghet och minskade ojämlika uppväxtvillkor, bland annat naturskolan.

Nämndens verksamheter har fokus på barnperspektivet och trafiksäkerhet i arbetet med trafikmiljöinvesteringar på allmän plats. Huvudcykelstråk mellan Nobeltunneln och Västerplan (via Malmgatan) byggs klart under 2020.

Trygghetsperspektivet inom stadsplanering ska öka. Nämndens verksamhet har under året påbörjat samverkansarbete med akademien för detta. Flera utvecklingsprojekt med trygghetsfokus pågår, t ex Järntorget där kunskapsutbyte äger rum tillsammans med bland annat akademien inom artificiell intelligens (AI) och kriminologi. Nämndens verksamhet deltar i en samarbetsgrupp, *Ett sammankopplat Örebro*, tillsammans med Örebro universitets avdelning AASS (Centre for Applied Autonomous Sensor Systems), Alfred Nobel Science Park, AI Innovations of Sweden, Kumbro vind mfl. Just nu pågår arbete med en ansökan som förhoppningsvis ger verksamheten möjlighet att bygga upp ett digitalt ekosystem och datafabrik som kan bidra till tillämpningen av AI för nya typer av analyser och simuleringar i stadsmiljö.

Utveckling framöver kan ske genom utökad samverkansarbete med Örebro kommuns säkerhetsenhet, Partnerskapet och andra civila aktörer.

Nämndens verksamheter har kunskaper om social hållbarhet, men skulle behöva kraftsamlade kring sociala hållbara lösningar och trygghetsfrågor genom bredare samtal med samhällsbyggnadskompetenser.

Planerade utvecklingssteg:

- Vidareutveckla samarbetet med Örebro universitets kriminologisektion för att utbyta kunskap och erfarenheter för vidareutvecklande av arbetssätt som kan bidra till ökad upplevelse av trygghet i Örebro kommuns fysiska miljö.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • I planprogramarbetena under året skapar vi förutsättningar för tryggare miljöer genom att identifiera brister och planlägga för miljöer som främjar integration, kopplar samman stadsdelar, tillskapar mötesplatser och tryggare rörelsestråk. • För att upprätthålla en god planberedskap för bostäder, för såväl den breda allmänheten, som för specifika grupper, arbetas kontinuerligt med kommunens bostadsförsörjning. Dessutom sker arbete med planprogram och utvecklingsförslag i syfte att upprätthålla en långsiktigt god planberedskap för bostäder • Ökar tryggheten genom att skapa attraktiva mötesplatser tex. i Öknaskogen och Brickebackeskogen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vidareutveckla samarbete med programområde Social Vålfärd utifrån behov av bostäder för programområdets målgrupper • Vidareutveckla samarbetet med säkerhetsenheten, akademien och civilsamhället utifrån trygghetsperspektiv i samhällsplaneringen • Bredare samtal mellan samhällsbyggnadskompetensområden för att kraftsamlade i hållbara sociala lösningar och trygghetsåtgärder

4.3.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

- **KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**
Samverkan mellan verksamheter och aktörer i arbetet med stöd, vård och service utgår från individens behov och förutsättningar genom hela vårdkedjan

Målet bedöms inte som relevant för nämnden då det inte ligger inom ramen för uppdraget inom Programnämnd Samhällsbyggnads Egen verksamhet.

- **KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**
Välfärdens alla verksamheter jobbar med främjande insatser och förebyggande arbete

Nämndens åtagande: Nämnden bidrar till utveckling genom inriktningar och åtgärder under kommunfullmäktigemål Hela Örebro ska upplevas tryggare och ingen människa ska begränsas i sitt liv på grund av otrygga miljöer.

- **KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**
Örebro kommun har ett strukturerat arbete för förbättrad psykisk hälsa i de verksamheter som möter människor i behov av stöd

Målet bedöms inte som relevant för nämnden då det inte ligger inom ramen för uppdraget inom Programnämnd Samhällsbyggnads Egen verksamhet.

- **KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**
Hela Örebro ska upplevas tryggare och ingen människa ska begränsas i sitt liv på grund av otrygga miljöer

Inriktningar:

- Arbetet för att motverka och bryta människors ofrivilliga ensamhet ska stärkas.
- De privata aktörerna och de kommunala utförarna av välfärd ska ha forum och kanaler för dialog, kunskapsutbyte och samverkan
- I arbetet med att få fram fler bostäder i Örebro behöver bostäder för äldre, människor i ekonomisk utsatthet och på bostäder med fokus på fysisk tillgänglighet beaktas.

Nämndens åtagande: Trygghetsperspektivet inom stadsplanering ska öka. Ett samarbete med Örebro universitets kriminologisektion etableras i syfte att utbyta kunskap och erfarenheter för vidareutvecklande av arbetssätt som kan bidra till ökad upplevelse av trygghet i Örebro kommuns fysiska miljö.

Status: Pågående

Nämndens åtagande: En attraktiv och tryggare entré till Öknaskogen ska tillskapas, genom att fylla den med aktiviteter, t.ex. teknikcykelbana för barn. Detta finansieras av integrationsbidrag genom DELMOS.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: En planberedskap för tillkommande boenden för äldre och trygghetsbostäder ska finnas.

Status: Pågående

Nämndens åtagande: Barns trygghet, tillgänglighet och säkerhet i livsmiljöer ska prioriteras och möjliggöras. Genom investeringar satsas det på trafiksäkerhetskajande åtgärder som genomförs kontinuerligt utifrån skolvägsanalyser och åtgärdsplaner för gång och cykel. Detta medför att det är möjligt att åtgärda inkomna synpunkter från medborgare om gång- och cykeltrafik.

Status: Pågående.

Exempel på investeringar som bidrar till kommunfullmäktigemålet:

- Utveckling av Fisktorget och Teaterplan som mötesplatser.
Status: Pågående
- Investering i allmän plats runt Kulturkvarteret för nya mötesplatser.
Status: Pågående
- Upprustning och tillgänglighetsanpassning av busshållplatser.
Status: Pågående

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Alla barn har rätt till bra boendemiljöer och att inte leva i ekonomisk utsatthet

Nämndens åtagande: Barns trygghet, tillgänglighet och säkerhet i livsmiljöer ska prioriteras och möjliggöras. Genom investeringar satsas det på trafiksäkerhetskajande åtgärder som genomförs kontinuerligt utifrån skolvägsanalyser och åtgärdsplaner för gång och cykel. Detta medför att det är möjligt att åtgärda inkomna synpunkter från medborgare om gång- och cykeltrafik.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: I samverkan med Tekniska nämnden utveckla natur- och lek miljöer som stimulerar till gemenskap och trygghet och minskade ojämlika uppväxtvillkor.

Status: Pågående.

Exempel på investeringar som bidrar till kommunfullmäktigemålet:

- Årlig investeringspott för att främja barn och ungas trygghet i trafikmiljöer.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska vara narkotikafritt och konsumtionen av andra beroendeframkallande medel ska minska

Nämndens åtagande: Målet bedöms inte som relevant för nämnden då det inte ligger inom ramen för uppdraget inom Programnämnd Samhällsbyggnads egen verksamhet.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun har en nollvision mot hemlöshet

Nämndens åtagande: Nämnden bidrar till utveckling genom redan etablerade arbetssätt, bland annat genom planberedskap för bostäder med olika upplåtelseformer.

4.4 Målområde 4 Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet

4.4.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 4

Nämnden bidrar till utveckling inom målområdet genom gediget arbete med bostadsförsörjning, långsiktigt planarbete för verksamheter, samhällsfastigheter och grönstrukturer och ekosystemtjänster. I kommunens kontinuerliga bostadsförsörjningsarbete analyseras bostadsmarknadens utveckling och åtgärder identifieras för att tillmötesgå de behov som finns på bostadsmarknaden avseende exempelvis olika målgruppers behov och fördelningen av bostäders upplåtelseformer, typer och storlekar. Flera markförvärv har gjorts under året och det finns pågående förhandlingar med flera fastighetsägare. Planberedskap för bostadsförsörjningen pågår med planprogram och utvecklingsförslag för Brickebacken, Holmen, Tybbleängen och Stora Hyddan.

Under andra kvartalet 2020 ökade takten av påbörjade bostäder till ca 1 000 - 1 500 bostäder per år. Antalet nya bostäder som ska produceras på såld mark är högre i år än de senaste åren. Detsamma gäller antalet sålda tomter till småhus och flerbostadshus samt byggklara småhustomter.

Ett samarbete pågår mellan ÖBO och Botrygg för förmedling av bostäderna inom pilotprojektet Bostäder för fler. Pilotprojektets lägenheter hyrs ut med en lägre hyra under 2020. En utredning om förutsättningar för en förmedling av hyresbostäder pågår.

Nämndens verksamheter arbetar för att boende- och närmiljöer ska vara hälsosamma, trygga och säkra samtidigt som de skapar förutsättningar för jämlika uppväxtvillkor och sociala sammanhang. Det ska finnas en närhet och tillgänglighet som möjliggör för ett fungerande vardagsliv, både i staden och på landsbygden.

Särskilda planeringsuppdrag som ger ökad sammanhållning mellan stadsdelar och som minskar barriärer ska under året identifieras, minst ett utvalt projekt ska påbörjas under 2020. En samplanering mellan utvecklingen av BRT (Bus Rapid Transit) och stadsplaneringen i övrigt ska ske och följas under året. Genomförande av pilotprojekt med pendlarparkering beställs under 2020 vilket förbättrar möjligheterna till att kunna bo på landsbygden och besöka eller arbeta i staden. Nämndens verksamheter fortsätter samarbeta med Trafikverket inom kommunikationsfrågor och i att synliggöra den regionala nyttan av en ny järnvägsförbindelse mellan Oslo och Stockholm vilket skulle stärka både Örebro kommuns position som attraktiv stad och likaså hela regionen. Den nya och snabbare järnvägsförbindelsen kan bidra till att fler företag önskar etablera sig i regionen, fler människor kan bo här samtidigt som de har möjligheter att arbetspendla vid behov och ökar förutsättningarna besöksnäringen.

Investeringar i allmän plats kring Södra station kommer dröja flera år men arbete med att i första hand möjliggöra gång- och cykeltunnel under stationsområdet pågår och dialog hålls med Trafikverket samtidigt som detaljplanarbetet fortsätter.

Under året inleds arbetet med etapp 2 av fördjupningen av kunskapsunderlag för kulturmiljövården på landsbygden.

Många studier visa att närheten till attraktiva grönområden är en av de viktiga faktorerna när människor väljer var de ska bo. I Örebro satsar vi varje år på att skapa attraktiva gröna mötesplatser som skapar goda möjligheter för hälsa och livskvalitet.

Att skapa naturlek är en del i att skapa mer jämlika lek miljöer jämfört med de traditionella lekplatserna som är mer programmerade i vad som ska lekas och vart.

Varbergaskogen och VOX-parkens nya lek miljöer är exempel på detta. De erfarenheterna tar vi med i arbetet med Äventyrsstigen och Öknaskogen. Flera gröna mötesplatser skapas under 2020. Båda platser har fokus på lekfull rörelseglädje och fantasi, med bland annat låghöjdsbanor, käpphästbana och kojbyggen. Miljöerna byggs för att vara flexibla och ”okodade” för att kännas välkomnande för både tjejer och killar, yngre och äldre. Erfarenheten från VOX-parken och Varbergaskogen är att spännande, karaktärsfulla och utmanande lek miljöer blir populära utflyktsmål för familjer och pedagogiska verksamheter. Under året färdigställdes även Hästhagens bryggbad vilket främjar jämlika livs- och uppväxtvillkor för vuxna liksom barn i Örebro. De bidrar till att ökad rörelse mellan olika stadsdelar och ökad trygghet i naturområden genom att fler människor rör sig i området. De gröna mötesplatserna är på så sätt en pusselbit i arbetet för en attraktiv livsmiljö, trygghet, integration och folkhälsa. Människor har under året spenderat mer tid i naturen, vilket är väldigt positivt för folkhälsan, en meningsfull fritid och för ojämlika uppväxtvillkor. Detta visar sig bland annat tack vare statistiken från Naturkartan och bokningar av stugor i Kilsbergen.

Under våren planerades öppnandet av Björkön för allmänheten genom båttrafik ut till ön och dess rastplatser. Biljettpriset var anpassat för att möjliggöra för fler att ha ekonomiska förutsättningar för att åka ut dit (t ex att barn skulle åka gratis tillsammans med vuxen). Detta har dock inte kunnat genomföras pga Coronapandemin.

En viktig del i arbetet för att skapa livsmiljöer för god livskvalitet är att arbeta innovativt. Nämndens verksamheter gör det bland annat genom att vara aktiva i olika nationella initiativ samt även i samarbete med olika aktörer på regional och lokal nivå samt med akademien. Stadsbyggnad har ett etablerat samarbete med Örebro universitets avdelning AASS (Centre for Applied Autonomous Sensor Systems) utifrån artificiell intelligens och andra digitala verktyg som kan användas för att bidra till olika delar av stadsplaneringen för att skapa goda livsmiljöer. Förvaltningen har genomfört och är med i olika projekt som också kan bidra till en mer datadriven samhällsbyggnadsprocess. Detta kan ge nämndens verksamhet bättre förutsättningar för att arbeta mer effektivt och med en högre kvalitet samtidigt som vi stödjer Örebro kommuns utveckling som en modern och attraktiv kommun som stödjer innovation och delaktighet.

Planerade utvecklingssteg:

- I syfte att behålla gestaltungsarbete i nationell framkant ska en plan tas fram och implementeringen ska påbörjas. En workshop planeras för att utveckling av hur nämndens verksamhet kan stärka sitt bidrag till ökad social hållbarhet.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Flertal sålda tomter till småhus och flerbostadshus, högsta antalet byggklara småhustomter till försäljning de senaste åren. • Antalet nya bostäder som ska produceras på såld mark är högre än de senaste åren • Flera plan- och utvecklingsprogram pågår • Flera gröna mötesplatser skapas under 2020, som Äventyrsstigen i Brickebackenskogen och Öknaskogens entré mot Vivalla. Båda platser har fokus på lekfull rörelseglädje och fantasi, med bland annat låghöjdsbanor, käpphästbana och kojbygge. 	<ul style="list-style-type: none"> • Påbörja arbetet med arbetsplatsförsörjningen. • Arbetet med gröna mötesplatser behöver fortsätta. Nästa viktiga del är att utveckla Hjärstaskogen för att skapa ett attraktivt upplevelsest. Det skulle skapa möten mellan invånare i Baronbackarna, Nya Hjärsta och Vivalla • Kopplingen mellan investering och drift, ambitionerna för drift av allmän plats

- Flera projekt pågår för att utveckla den datadrivna kommunen som arbetar innovativt och digitalt

Prognos för indikatorer

Indikatorer inom målområde 4	Utfall 2018	Utfall 2019	Prognos 2020	Målvärde 2020
Antal personer i tomtkö/antal sålda tomter per år	1280/29 =44	1174/15 =78	1289/23 =56	Mäta
Antal sålda tomter småhus	29	15	23	Öka
Antal sålda tomter flerbostadshus	2	6	9	10
Antal byggklara småhustomter till försäljning	2	5	11	Öka
Markreserv, balansvärde (hektar)	11 623	11 659	11 595	Mäta
Antal nya bostäder som ska produceras på såld mark	135	336	792	500
Behov av nyproducerade bostäder utifrån befolkningsökning (befolkningsökning/2 personer per bostad)	3 076/2= 1 538	2 329/2= 1 165	899/2= 450	1 000
Utfall antal nyproducerade bostäder	1 935	963	700	1 000
Kommentarer till indikatorernas prognos				
Antal personer i tomtkö/antal sålda tomter per år: Norra Ormesta etapp två har sålts under 2020 vilket har bidragit till högre andel sålda småhustomter. Kösiffran är relativt sett stabil från år till år.				
Antal byggklara småhustomter till försäljning: Vissa småhustomter har tillkommit genom att fastighetsreglera lucktomter på landsbygden men först och främst genom exploateringsmöjligheter på volymplaner på kommunalägd mark.				
Markreserv, balansvärde: Flera nyckelfastigheter har förvärvat med små arealer samtidigt som mark har försålts via exploatering. Ett stadigt balansvärde visar att vi förvärvar i samma takt som vi exploaterar och säljer.				
Antal nya bostäder som ska produceras på såld mark: Flera stora projekt i Södra Ladugårdsängen bidrog till den relativt höga siffran om ca 800 bostäder.				
Behov av nyproducerade bostäder utifrån befolkningsökning: Baserat på 2 personer per bostad och ca 2 000 personer i befolkningsökning. För 2020 kommer dock befolkningsökningen att sjunka kraftigt jämfört med föregående år.				

4.4.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns boende- och livsmiljöer ska vara hälsosamma, trygga, säkra och skapa förutsättningar för jämlika uppväxtvillkor samt möjliggöra för kommuns invånare att leva ett gott liv oavsett var man bor

Inriktningar:

- Vidareutveckla metoder och arbetssätt för jämlika livsmiljöer i Örebro kommun.
- Skapa förutsättningar för prismässigt efterfrågade bostäder i hela kommunen.
- Skapa förutsättningar för en ändamålsenlig förmedling av olika former av hyresbostäder för att säkerställa medborgarnas möjlighet till en fungerande livssituation.

Nämndens åtagande: Vidareutveckla metoder och arbetssätt för att skapa jämlika livsmiljöer i Örebro kommun genom fysisk planering.

Status: Pågående

Nämndens åtagande: Prismässigt överkomliga bostäder ska tillkomma via projektet Bostäder för fler, för att säkerställa bostadsförsörjningen för kommunens befintliga och tillkommande invånare. Vidare ska nämnden arbeta för att bidra till prismässigt överkomliga småhus och radhus.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: Förutsättningar för en förmedling av hyresbostäder ska utredas. Åtagandet syftar till att skapa en lättillgänglig och transparent förmedling av hyresbostäder i Örebro kommun.

Status: Pågående.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska vara en sammanhållen stad med stadsdelar som kompletterar varandra och där vi aktivt arbetar för att minska barriärer

Inriktningar:

- Påbörja genomförandet av Bus Rapid Transit (BRT) tillsammans med Region Örebro län.

Nämndens åtagande: Genomförandet av Bus Rapid Transit (BRT) ska påbörjas. BRT ska bidra till att minska de geografiska avstånden mellan stadsdelar, både rumsligt och tidsmässigt. Samtidigt skapas en större kapacitet i stadens trafiksystem.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: Utbyggnaden av huvudcykelstråk och andra trafiksäkerhets- och framkomlighetsåtgärder för oskyddade trafikanter ska fortsätta. Detta bidrar till ökad framkomlighet mellan Örebros olika delar vilket minskar det geografiska avståndet inom Örebros stadsdelar.

Status: Pågående.

Exempel på investeringar som bidrar till kommunfullmäktigemålet:

- Utbyggnad av gång- och cykelbanor samt huvudcykelstråk (t ex Universitetsleden, Hageden, Svampenleden)
Status: Pågående
- Bus Rapid Transit för att bidra till sammanhållna stadsdelar (projektering inför byggstart etapp 1)
Status: Pågående
- Pendlarparkeringar
Status: Pågående

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

I ett växande Örebro motsvarar bostadsbyggandet, verksamheter och samhällsfastigheter befolkningsökningen och näringslivets behov

Nämndens åtagande: 4000 nya bostäder ska möjliggöras under mandatperioden vilket skapar förutsättningar för bostäder till överkomliga priser, olika upplåtelseformer och olika typer av bostäder som möjliggör för boenden i livets olika skeden.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: Studentbostadsmarknadens utveckling ska stödjas. Detta görs genom att följa behovet och bidra med information om befintliga studentbostäder samt kommande, pågående och slutförda byggprojekt.

Status: Pågående.

Exempel på investeringar som bidrar till kommunfullmäktigemålet:

- Årlig investeringspott för strategiska markförvärv som bidrar till att möjliggöra bl.a. verksamhetsmark.

Status: Pågående

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun upplevs som en attraktiv plats som lockar allt fler med efterfrågad kompetens

Inriktningar:

- Ha en bra attityd och effektiva processer gentemot näringslivet.
- Utveckla den gemensamma bilden av platsen Örebro och vad som är Örebros framgångsfaktorer.

Nämndens åtagande: Örebros position som logistiknav ska utvecklas.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: Förutsättningar för bostadsbyggande ska motsvara befolkningstillväxtens behov.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: Framtidens publika platser ska präglas av mångfald och flexibilitet för att möta en snabbt växande befolkning samt skapa besökspunkter för ett fortsatt attraktivt Örebro.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet ska bidra till Örebrokompaniets framtagande av eventstrategi.

Status: Vilande.

Nämndens åtagande: Digitaliseringsstrategin för programområde Samhällsbyggnad ska förverkligas i syfte att bidra till utvecklingen av Örebro som en smart stad vilket främjar trygga och goda livsmiljöer. **Status:** Pågående

Exempel på investeringar som bidrar till kommunfullmäktigemålet:

- Utveckling av Fisktorget och Teaterplan som mötesplatser.

Status: Pågående

- Investering i allmän plats runt Kulturkvarteret för nya mötesplatser.
Status: Pågående
- Investeringar för att göra tätortsnära natur- och kulturresevat tillgängliga för barn och besökande.
Status: Pågående
- Investeringar kopplade till ombyggnationen av Södra station.
Status: Pågående

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Fortsätta utveckla och genomföra insatser för att underlätta för ett hållbart resande med klimatsmarta, utrymmessnåla och kapacitetsstarka trafikslag

Inriktningar:

- Påbörja genomförandet av Bus Rapid Transit (BRT) tillsammans med Region Örebro län.

Nämndens åtagande: Genomförandet av Bus Rapid Transit (BRT) ska påbörjas. BRT ska bidra till att minska de geografiska avstånden mellan stadsdelar, både rumsligt och tidsmässigt. Samtidigt skapas en större kapacitet i stadens trafiksystem.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: Ett pilotprojekt för pendlarparkeringar ska genomföras. Pendlarparkeringar förväntas bli allt viktigare när staden växer, och i takt med att Örebros kollektivtrafiksystem blir allt mer attraktivt (koppling gentemot BRT och förändrade transportsätt bland Örebros trafikanter).

Status: Pågående

Nämndens åtagande: Arbetet med järnväg Oslo-Sthlm 2:55 ska fortsätta. Genomförandet av järnväg Oslo-Sthlm 2:55 förväntas medföra snabbare och mer miljövänliga resor till och från Örebro. Det förväntas även leda till en stärkt region utifrån ett arbetsmarknads- och boendeperspektiv.

Status: Pågående

Exempel på investeringar som bidrar till kommunfullmäktigemålet:

- Utbyggnad av gång- och cykelbanor samt huvudcykelstråk (t ex Universitetsleden, Hagaleden, Svampenleden)
Status: Pågående
- Bus Rapid Transit för att bidra till sammanhållna stadsdelar (projektering inför byggstart etapp 1)
Status: Pågående
- Pendlarparkeringar.
Status: Pågående
- Investeringar kopplade till ombyggnationen av Södra station.
Status: Pågående

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska präglas av platser som främjar skapande, rörelse, god folkhälsa och som stimulerar möten mellan människor

Nämndens åtagande: Investeringar och utveckling av centrala platser såsom t ex Teaterplan, Fisktorget och Kulturkvarteret ska genomföras/slutföras. Detta bidrar till att öka attraktiviteten och ska stimulera till rörelse och möten för invånare, näringsliv och besökare.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: En attraktiv och tryggare entré till Öknaskogen ska tillskapas, genom att fylla den med aktiviteter, t.ex. teknikcykelbana för barn. Detta finansieras av integrationsbidrag genom DELMOS.

Status: Pågående

Nämndens åtagande: Fortsatt bidra till framtagandet av eventstrategin och på så vis stärka attraktivitet för invånare och besökare att tryggt röra sig och mötas i Örebros centrala delar på dygnets olika tidpunkter.

Status: Vilande.

Nämndens åtagande: En badplats i Svartån, vid Hästhagen, ska anläggas för att bidra till ökad folkhälsa och ökade möjligheter till fritids- och rekreationsaktiviteter.

Status: Slutfört

Exempel på investeringar som bidrar till kommunfullmäktigemålet:

- Utveckling av Fisktorget och Teaterplan som mötesplatser.
Status: Pågående
- Investering i allmän plats runt Kulturkvarteret för nya mötesplatser.
Status: Pågående
- Investeringar för att göra tätortsnära natur- och kulturresevat tillgängliga för barn och besökande, t ex Öknaskogen.
Status: Pågående
- Anläggande av badplats vid Hästhagen.
Status: Slutfört

4.5 Målområde 5 Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald

4.5.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 5

Nämnden bidrar till målområdet genom ett gediget och fokuserat arbete. Nämndens verksamheter har bidragit mycket till Örebro kommuns hållbarhetsprogram som ska främja kommunens förutsättningar att uppnå de globala målen i Agenda 2030. Nämnden värnar om en långsiktig och god samhällsutveckling som ska begränsa klimatpåverkan samtidigt som fokus finns på klimatanpassning. Det pågår arbeten för att främja ekosystemtjänster.

Det mest centrala för att nå målet är att bevara och skapa tillräckligt stora arealer av olika typer av grönstrukturer (exempelvis ängsmarker, äldre lövskogar) med tillräckligt hög ekologisk kvalitet. Arealen grönstruktur minskar i samband med olika exploateringar

men samtidigt pågår i kommunens regi olika typer av restaureringar som i alla fall delvis uppväger förlusterna av grönsstruktur. Arbetet med ett förslag till grönytefaktor pågår. Grönytefaktorn är ett verktyg för att öka och säkerställa stadsgrönska och öka stadens ekosystemtjänster i samband med nybyggnation.

Under vintern 2020 har arbetet fortsatt med att ta fram en handlingsplan för genomförandet av Örebro kommuns grönstrategi vilket kommer att vara ett viktigt verktyg för att arbeta med målet. Kommunen är en stor markägare och det är viktigt att utveckla kommunens markförvaltning så att den effektivare styr mot ökad måluppfyllnad. Ett viktigt led i detta är att ta fram en ny strategi för naturvård och friluftsliv. Detta arbete har hittills inte kunnat prioriteras inom givet budgetutrymme.

Förslag till vägledning för att i den fysiska planeringen förtydliga hur jordbruksmarken ska hanteras finns framtagen för internremiss. Under året övergår arbetet med att ta fram ett tillägg till översiktsplanen.

Under vintern och våren 2020 har restaureringar av gräsmarker (ängar och betesmarker) pågått i det nyligen bildade naturreservatet Björköns samt i Kilsbergen (Lövnäs och Lockhyttan) och kring Ässkogstorp. Under våren 2020 påbörjades arbete med att restaurera naturbetesmarker med höga ekologiska och sociala värden i anslutning till Garphyttan. Dessutom har en våtmark på 10ha anlagts i Boglundsängen. Åtgärderna stärks av Tekniska nämndens arbete inom projektet Fjärilens landskap. Där har arbete fortsatt med att anläggning av nya ängar på gräsytor i flertal parker. Genom detta förbättras både biologiska och sociala värden knutna till gräsmarker och bidrar till miljömålen Ett rikt växt- och djurliv, Ett rikt odlingslandskap, samt En god bebyggd miljö.

Arbete pågår med att genomföra och följa upp åtgärderna i vattenplanen som bland annat att ta fram en kommunal vattenförsörjningsplan, utarbeta en checklista för hur hänsyn ska tas till vattenkvaliteten i planprocessen och ta fram ett vattenskyddsområde för Svartån. En översiktlig dagvattenutredning har tagits fram som används i tidiga skeden för att för att minimera den negativa påverkan på vattenförekomsterna vid nyexploatering.

Under våren har kommunen arbetat med ansökan om utrivning av två dammar i Täljeån respektive Svartån, Almbro och Lindbacka damm, samt återställning av åbottnarna kring dessa. Återställningen bedöms ha stor betydelse för bl a fiskars vandringsmöjlighet i dessa vattendrag samt ökar möjligheten att uppnå miljö kvalitetsnormerna avsevärt. Ansökan inlämnas till miljödomstolen under hösten 2020.

Avtal har tecknats med ÖBO omsorg som genomför kartläggning av de egna de egna fastigheternas energieffektiviseringspotential. Lista har framtagits med vilka fastigheter som har störst potential för energieffektivisering och tre objekt har kartlagts grundligt i en första pilotutredning. Förslag på effektåtgärder finns som kräver investeringar i fastigheterna.

För att minska klimatpåverkan genom t ex användandet av bil som färdmedel arbetar verksamheten med nudging (beteendepåverkan). En vintercyklingskampanj genomfördes under vintern med bra utfall. Under året har det varit svårt att se om de olika insatserna

har haft inverkan på val av färdmedel då Coronapandemin inneburit att fler har arbetat hemifrån och heller inte rört sig ute i samhället lika mycket som vanligtvis.

Projektet om Meningsfull sommar (hemester) för 2020 har bidragit till att fler upptäckt pärlor i den egna kommunen och länet vilket har bidragit till mindre resande. Projektet blev lyckat mycket tack vare samverkan mellan olika förvaltningar och aktörer som kraftsamlade runt frågan.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Arbete pågår med att genomföra och följa upp åtgärderna i vattenplanen. En vägledning tas fram för att i den fysiska planeringen förtydliga hur jordbruksmarken ska hanteras inom ramen för den gällande lagstiftningen. En handlingsplan tas fram för grönstrategin. Handlingsplan är påbörjad för översvämning och skyfall med inledande utredningsarbete som är en åtgärd i Klimatanpassningsplanen. Värden i kulturlandskapet tas tillvara i den fysiska planeringen för att också bidra till biologisk mångfald. Detta görs bland annat genom att fördjupa kunskapsunderlaget för kulturvärden på landsbygden. Grönytefaktor för Örebro kommun pågår. Ett verktyg för att öka och säkerställa stadsgrönskan och öka stadens ekosystemtjänster i samband med nybyggnation av bostäder mm. Arbete påbörjat med att komplettera kommunens översiktsplan gällande energiförsörjning i fysisk planering. Under 2020 restaureras 40ha kulturlandskap. Biologiskt rika ängar, beteshagar och våtmarker skapas. 	<ul style="list-style-type: none"> Strategi för naturvård och friluftsliv behöver påbörjas. Vattenskyddsområde Svartån behöver beslutas.

Prognos för indikatorer

Indikatorer inom målområde 5	Utfall 2018	Utfall 2019	Prognos 2020	Målvärde 2020
Antal åtgärder för vattenlevande organismer	0	1	3	3
Antal hektar – långsiktigt skydd/restaurerats för att få höga miljövärden (ett års fördröjning)	364	863	905	Öka
Antal kommunala natur- och kulturresevat	18	19	21	21
Utveckling cykeltrafik (passager/dygn)	12 650	13 200	Minskar	Öka
Utveckling biltrafik (passager/dygn)	133 680	138 700	Minskar	Inte öka
Antal påstigande i kollektivtrafik (stadstrafik)	8 156 476	8 721 500	Minskar	Öka
Kommentarer till indikatorernas prognos				
Antal åtgärder för vattenlevande organismer: 2 trummor i Göljeån åtgärdade och förhoppningsvis åtgärda en damm i år.				
Antal hektar – långsiktigt skydd/restaurerats för att få höga miljövärden: 42ha (Björkön, Lövnäs, Lockhyttan, Ässkog, Boglundsängen och vid fd. Sanatoriet i Garphyttan.				

Antal kommunala natur- och kulturresevat: Vi har justerat indikatorn och inkluderat kulturresevatn, då även dessa hyser mycket höga naturvärden. Därför har siffran ökat med två, kulturresevatn Sommarro och Karlslund. Dessa två skapades 2010 och är inte nya för i år men ingår från och med nu i mätningen.

Utveckling cykeltrafik: All trafik har minskat p.g.a Coronapandemin, under våren var minskningen ca 30 %

Utveckling biltrafik: All trafik har minskat p.g.a Coronapandemin, under våren var minskningen ca 30 %

Antal påstigande i kollektivtrafik: All trafik har minskat p.g.a Coronapandemin, under våren var minskningen ca 50 %

4.5.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta för att klimatbelastningen per person i Örebro ska vara på en nivå, som om den tillämpas globalt, inte äventyrar jordens klimat

Inriktningar:

- Jämfört med år 2000 ska klimatbelastningen minska med 40 procent per invånare för det geografiska området Örebro kommun, samt minska med 80 procent per invånare för Örebro kommunkoncern.
- Utveckla kommunens arbete med att uppmuntra och möjliggöra för en hållbar livsstil hos kommuninvånarna.
- Utveckla samverkan mellan näringsliv, civilsamhälle, offentlig sektor och akademien för att utbyta kunskap och gemensamt agera för att möta klimatutmaningen.

Nämndens åtagande: Arbetet med att uppmuntra och möjliggöra för en hållbar livsstil hos kommuninvånarna ska fortsätta, bland annat genom slutförandet av den nya stadsdelen Tamarinden och genom att arbeta vidare med nudgingmetoder och mobility management avseende resvanor i projektet Klimatsmart vardag.

Status: Pågående

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska fortsätta öka tillförseln av förnybar energi, utveckla energieffektiviseringsåtgärder samt öka användningen av förnybar energi med syfte att minska såväl kostnad som klimatpåverkan.

Inriktningar:

- Kartlägg kommunens egna fastigheters energieffektiviseringspotential.

Nämndens åtagande: Örebro kommuns egna fastigheters energieffektiviseringspotential ska kartläggas.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: Arbetet med att uppmuntra och möjliggöra för en hållbar livsstil hos kommuninvånarna ska fortsätta, bland annat genom slutförandet av den nya stadsdelen Tamarinden och genom att arbeta vidare med nudgingmetoder och mobility management avseende resvanor i projektet Klimatsmart vardag.

Status: Pågående.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Örebro kommuns vattenförekomster ska uppnå god status och dricksvattenresurserna ska vara långsiktigt trygga****Inriktningar:**

- Arbeta för ökad hänsyn till ekosystemtjänster inom det kommunala uppdraget.
- Utveckla samverkan mellan näringsliv, civilsamhälle, offentlig sektor och akademien för att utbyta kunskap och gemensamt agera för att möta klimatutmaningen.
- Fortsätta arbetet med att långsiktigt trygga vattenförsörjningen. Bland annat genom Vätternvatten AB:s verksamhet, genom att påbörja byggnation av en ny vattenreservoar, samt genom att säkra vattenledningssystemet nu och i framtiden.

Nämndens åtagande: Vattenplanens åtgärder ska genomföras. Vattenplanen syftar till att säkra en god status för Örebro kommuns vattenförekomster och att långsiktigt trygga dricksvattenresurserna.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: Arbetet för att främja anläggning av våtmarker ska fortsätta. Detta syftar till att minska näringsförluster, miljögifter, öka biologisk mångfald och minska översvämningsrisker.

Status: Pågående

Exempel på investeringar som bidrar till kommunfullmäktigemålet:

- Anläggning av våtmarker.
Status: Pågående
- Anlägga skyddszoner mot vattendrag.
Status: Pågående

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Örebro kommun ska binda samman kommunens grönstruktur samt värna om och bidra till ökning av biologisk mångfald och ekosystemtjänster****Inriktningar:**

- Stärka samverkan och öka förståelsen kring arbetet med en hållbar livsmedelsförsörjning i Örebro, samt utreda värdet av jordbruksmark ur ett livsmedelsförsörjningsperspektiv för bedömning av framtida byggnation på jordbruksmark.
- Arbeta för ökad hänsyn till ekosystemtjänster inom det kommunala uppdraget.
- Arbeta för biologisk mångfald genom att ta fram en strategi för naturvård och friluftsliv och skapa en handlingsplan för att implementera kommunens grönstrategi.
- Utveckla restaureringsarbetet av äldre kulturmark med särskild fokus på Björkön.

Nämndens åtagande: En vägledning ska tas fram för att i den fysiska planeringen förtydliga hur jordbruksmarken ska hanteras inom ramen för den lagstiftningen. Vägledningen ska skapa bättre och stabilare beslutsunderlag och bidra till väl avvägda beslut om framtida markanvändning på befintlig jordbruksmark. Syftet med

vägledningen är samtidigt att fungera som ett stöd i de avvägningar som behöver göras då konkurrerande intressen till livsmedelsförsörjning aktualiseras, såsom bostadsbyggande och utbyggnad av infrastruktur. Arbetet med vägledningen kan innebära att ett tillägg till översiktsplanen kan bli aktuellt.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: Restaureringsarbetet av äldre kulturmark med särskilt fokus på Björkön ska utvecklas. Syftet är att restaurera mark för att återskapa landskapstyper som minskat. Minskningen har medfört att arterna knutna till dessa livsmiljöer också har minskat och är idag till stor del hotade.

Status: Pågående

Nämndens åtagande: Biologisk mångfald ska stärkas genom framtagandet av en strategi för naturvård och friluftsliv.

Status: Ej påbörjat

Nämndens åtagande: Biologisk mångfald ska stärkas genom framtagandet av en handlingsplan för att implementera kommunens grönstrategi.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: För att stärka biologisk mångfald ska artrika ängs- och betesmarker restaureras. I enlighet med investeringsprogrammet ska bland annat betesmarkerna i Ässkog färdigställas, restaureringen av Vinteråsens ängar ska påbörjas.

Status: Pågående

Nämndens åtagande: Sjöar och vattendrag ska vara levande och gynna biologisk mångfald. I enlighet med investeringsprogrammet ska bl a utrivning av vattenhinder i Kilsbergen utföras.

Status: Pågående

Nämndens åtagande: Ekosystemtjänster ska öka genom återskapandet av våtmarker och vattenlandskap. I enlighet med investeringsprogrammet ska bland annat Hedens vattenlandskap påbörjas, våtmarker och ängar i Norra Ormesta ska färdigställas. Detta kommer bland annat att bidra med minskad näringsbelastning/övergödning av Hjälmarens samt gynna pollinerande arter och vattenledande arter.

Status: Pågående

Exempel på investeringar som bidrar till kommunfullmäktigemålet:

- Restaurering av Björkön.
Status: Pågående
- Restaurering av Vinteråsens ängar.
Status: Pågående
- Färdigställande av betesmarker i Ässkog.
Status: Pågående
- Utrivning av vattenhinder i Kilsbergen.
Status: Pågående
- Hedens vattenlandskap.
Status: Pågående
- Våtmarker och ängar i Norra Ormesta.
Status: Slutfört

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Avfall i Örebro kommun ska minska till mängd och farlighet samtidigt som återvinningen ska öka

Nämndens åtagande: Nämnden bidrar till utveckling genom redan etablerade arbetssätt, bland annat genom samverkan med Tekniska nämnden.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta för att ha miljömässig och organisatorisk motståndskraft för extrema förhållanden och ett förändrat klimat

Inriktningar:

- Utveckla samverkan mellan näringsliv, civilsamhälle, offentlig sektor och akademien för att utbyta kunskap och gemensamt agera för att möta klimatutmaningen.

Nämndens åtagande: Åtgärderna i Klimatanpassningsplanen ska genomföras. Det innebär bland annat att ta fram en handlingsplan för översvämning och skyfall, utreda att fördröja vatten uppströms Örebro tätort.

Status: Pågående.

Exempel på investeringar som bidrar till kommunfullmäktigemålet:

- Anläggning av våtmarker.
Status: Pågående
- Anlägga skydds zoner mot vattendrag.
Status: Pågående

4.6 Målområde 6 Hållbara och resurseffektiva Örebro

4.6.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 6

För att bidra till målområdet om ett hållbart och resurseffektivt Örebro arbetar nämnden bland annat med att åstadkomma en balans i färdtjänstekonomin. Nämndens verksamhet arbetar tillsammans med Region Örebro Län (RÖL) så att regionen ska minska kostnaderna. Ett arbete pågår i samband med RÖL där nämndens verksamhet samt ekonomer från Örebro kommun träffar representanter från RÖL analyserar kostnaderna och kostnadsutvecklingen. RÖL har varit behjälpliga vid framtagande av analysmaterial. En extern granskning av färdtjänstverksamheten har upphandlats. Ett annat bidrag är de insatser som görs för att förbättra och säkra upp så att investeringsprocessen blir mer effektiv och genomförbar med en tydligare koppling till målområden i ÖSB.

Vid planering av nya lokaler i Örebro samarbetar nämndens verksamhet med lokalförsörjningsenheten och andra programområden för att där det är möjligt tillgodose ett samutnyttjande.

Nämndens verksamhet fortsätter arbeta med ökad digitalisering – för att uppnå högre kvalitet och högre effektivitet vilket kan frigöra resurser, och som kan servicen gentemot medborgare och andra aktörer, som exempel kan nämnas arbetet med att förbereda för en plattform för IoT (Internet of Things). Flera projekt har genomförts, pågår just och vissa har ännu inte påbörjats, som ska bidra till en mer datadriven samhällsbyggnadsprocess.

Arbetet med att utveckla öppna data är vilande då en ny finansieringsmodell för geodata, som idag är taxefinansierat, behövs. Däremot deltar verksamheten i olika projekt för att dra lärdomar om olika typer av data. Under våren har geodataenheten bidragit med sin kompetens till Vård- och omsorg och Örebro kommuns centrala stab i arbetet med Coronapandemin

2019 lanserade Stadsbyggnad sitt eget Tillits- och kulturprogram som syftar till att skapa en god gemenskap, stärka jämställdhet och trygga medarbetare. Flera insatser har därefter genomförts. Under våren fick dock verksamheten, liksom många andra, ställa om i om Coronapandemin och vissa insatser har fått vila tills bra alternativa redskap tas fram. Vårens arbete med Säkra kompetensen ställdes också in med anledning av pandemin. Höstens arbete planeras däremot som vanligt. Genomförande av aktiviteter på verksamhetsnivå har delvis genomförts, och på förvaltningsnivå är det flera som pågår.

Under rådande Coronapandemi har nämndens verksamhet fokuserat på att tillgodose en god arbetsmiljö för de medarbetare som arbetar hemifrån genom att bland annat erbjuda så kallade hemma-kit bestående av stor dataskärm, tangentbord, datamus. För att säkra upp en god psykosocial arbetsmiljö har de olika cheferna arbetat med sociala aktiviteter som t ex utflykter (som följer Folkhälsomyndighetens riktlinjer) och regelbundna digitala avstämningar.

Nämndens verksamhet ser inget produktionstapp under tiden som majoriteten av medarbetarna har arbetat hemifrån under Coronapandemin och har heller ej drabbats av någon större sjukfrånvaro hittills under året, snarare har färre varit sjukskrivna jämfört med samma tidsperiod föregående år.

Planerade utvecklingssteg:

- Fortsätta arbetet med att minska utgifterna inom färdtjänsten
- Återuppta insatser inom Säkra kompetensen

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Samverkar med Örebro universitet och andra lärosäten genom att årligen ta emot praktikanter och medverka vid olika utbildningstillfällen • Har genomfört insatser för att säkra upp hemarbetsmiljön under pandemin • Erbjudit fler feriearbetsplatser i år jämfört med föregående år (från tio stycken till 80 stycken) 	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsätta arbetet för att minska utgifterna inom färdtjänsten

Prognos för indikatorer

Indikatorer inom målområde 6	Utfall 2018	Utfall 2019	Prognos 2020	Målvärde 2020
Andel enheter med HME-värde på minst 78%	33,3	36	*	Öka
Andel chefer som har mellan 10 - 30 medarbetare (%)	36	43	43	Öka
HME-index	75	73	*	Öka
- Kvinnor	74	72	*	Öka
- Män	76	75	*	Öka
Ekonomisk ramavvikelse för PN, mnkr (exkl reavinst, mark) %	-5,8	-27,1	-20	>/=0
- varav Stadsbyggnad	7,2	6,3	3,4	>/=0
Kommentarer till indikatorernas prognos				
* medarbetarenkäten för 2020 genomförs under hösten, resultat kommer vid årsberättelse				

4.6.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska ha en långsiktig och hållbar ekonomi, där varje nämnd och dess verksamheter bidrar till en god ekonomisk hushållning av kommunens resurser

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta nämndöverskridande för att nå högsta möjliga resursnytta

Inriktningar:

- Utveckla principer för ekonomistyrning som skapar incitament för kostnadsmedvetenhet, förnyelse och effektivitet med kommunens medel.
- Genomföra en strukturomvandling för att säkerställa välfärdens tillväxt i tider av demografisk förändring.
- Skapa förutsättningar för en transparent resursfördelning som tar hänsyn till demografiska och strukturella behov.
- Utöka dialogen med marknaden inför upphandling.
- Arbeta fram inköpsrutiner som bidrar till ett bättre resursutnyttjande.

Nämndens åtagande: Fortsatt arbete inom Programnämnd Samhällsbyggnad Egen verksamhet för att uppnå en ekonomi i balans, med fokus på färdtjänst.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: Fortsätta arbetet med att utveckla och ta fram strategiskt arbetssätt för ekonomistyrning inom Programnämnd Samhällsbyggnad Egen verksamhet i syfte att skapa långsiktighet och struktur för en ökad medvetenhet och kring ekonomistyrningen som redskap för att uppnå de politiska målen och skapa förutsättningar för mer strategiskt arbete med ett större ekonomifokus.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: Investeringsprocessen inom programområde Samhällsbyggnad ska tydliggöras och utvecklas, i syfte att uppnå bättre samordning, resursutnyttjande, tydligare prioriteringar, ökat genomförande, vilket ämnar leda till ökad måluppfyllelse.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: Utveckla inköpsrutiner inom Programnämnd Samhällsbyggnad Egen verksamhet, bland annat utifrån ökad köptrohet och att säkerställa ändamålsenliga ramavtal för att skapa förutsättningar för mer långsiktigt och resurseffektivt arbete.

Status: Ej påbörjad

Nämndens åtagande: Dialogen med marknaden inför upphandling ska öka.

Status: Ej påbörjad.

Nämndens åtagande: Arbetet med öppna data ska fortsätta. Utveckling inom geodataområdet för att bidra till öppna data som kan främja hela kommunens arbete med kommunikation gentemot invånare, externa aktörer, näringsliv mm.

Status: Vilande

Nämndens åtagande: Programområdet behöver identifiera, synliggöra och presentera effekten av volymförändringar i nämnderna till följd av den växande kommunen som ej har budgetkompenserats för, i syfte att skapa transparens och arbeta för en ekonomi i balans. **Status:** Pågående.

Nämndens åtagande: Stödja olika verksamheter inom civilsamhället. Genom nämndöverskridande samarbete och samarbete med civilsamhället, genom t ex samnyttjande av lokaler kan vi bidra till högre resursnytta.

Status: Pågående

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Vid fördelningen av de ekonomiska medlen i kommunkoncernens olika verksamheter ska jämställdhet beaktas

Inriktningar:

- Skapa förutsättningar för en transparent resursfördelning som tar hänsyn till demografiska och strukturella behov.

Nämndens åtagande: I det fortsatta utvecklingsarbetet för investeringsprocessen ska jämställdhetsperspektivet ingå som en del i framtagandet av investeringsplanerna för Programnämnd Samhällsbyggnads egen verksamhet. Detta ämnar bidra till en ökad transparens i investeringsbudgeten.

Status: Pågående.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Som attraktiv arbetsgivare ska Örebro kommun rekrytera, utveckla och behålla kompetens och engagerade medarbetare för att utveckla kommunens verksamheter

Inriktningar:

- Som attraktiv arbetsgivare ska Örebro kommun rekrytera, utveckla och behålla kompetenta och engagerade medarbetare för att utveckla kommunens verksamheter.

Nämndens åtagande: Hållbart medarbetarengagemang (HME) ska förbättras. Implementeringen av Stadsbyggnads Tillit- och kulturprogram ämnar främja arbetet med att stärka ledarskap- och medarbetarskap och bidra till ökat HME.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: För att säkerställa en långsiktig hållbar kompetensförsörjning ska arbetet med Säkra kompetensen fortsätta.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: Samverkan ska ske med lärosäten. Samverkan för att uppmärksamma studenter Örebro kommun som arbetsgivare och för att utveckla utbildningsinnehåll som kan bidra till ett stärkt underlag på arbetsmarknaden utifrån perspektiven attrahera och rekrytera kompetenser.

Status: Pågående.

Nämndens åtagande: Framgent utvärdera Citypassagen och aktivitetsbaserat arbetssätt för att säkerställa ett positivt och produktivt arbetssätt med god arbetsmiljö.

Status: Pågående.

5. Analysunderlag – ekonomi.

Delårsresultat och prognos – ekonomi

Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet uppvisar till och med augusti 2020 ett samlat utfall på -90,4 mnkr. Utfallet innebär en förbrukning av aktuell budgetram 2020 inför delårsrapport 2 2020 med 75 % jämfört mot periodens riktvärde på 67 %. Avvikelsen inom Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet kan hänföras till kollektivtrafiken som samlat har förbrukat 97 % av budgetramen, vilket motsvarar en negativ avvikelse på -13,6 mnkr jämfört mot budget för perioden till och med augusti. Lokalförsörjningen bidrar även till avvikelsen mot riktvärdet för perioden på grund av periodiseringsmissar, upparbetade kostnader som ännu inte fakturerats samt en kostnad för Rostahemmet som kan hänföras till arbete utfört 2019. De andra verksamheterna inom Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet redovisar för perioden ett utfall inom riktvärdet. Periodiseringsmissarna beror på problem med debiteringen på grund av införande av det nya kommunala fastighetssystemet medan de upparbetade kostnaderna beror på att arbetet ännu inte har slutförts och kan därmed inte faktureras vidare till slutkund. Exklusive periodiseringsmissar och kostnader som ska faktureras vidare visar Programnämnd samhällsbyggnad egen verksamhet ett samlat utfall på -84,4 mnkr till och med augusti och vilket motsvarar en förbrukning på 70 % jämfört mot budget 2020.

Prognosen för Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet visar på negativ avvikelse på -20,0 mnkr jämfört mot budget 2020. Den prognostiserade avvikelsen kan fördelas mellan Stadsbyggnad +3,4 mnkr, kollektivtrafiken -19,8 mnkr, och mark -3,6 mnkr. Den största prognostiserade avvikelsen hänförs till kollektivtrafiken, och inom kollektivtrafiken till färdtjänsten, som enligt kostnadsprognosen från Region Örebro Län förväntas uppvisa en negativ budgetavvikelse på -19,8 mnkr för 2020.

Kollektivtrafik

Kollektivtrafiken redovisar till och med augusti 2020 en samlat negativ avvikelse på -13,6 mnkr jämfört mot periodens budget, den negativa avvikelsen kan hänföras främst till färdtjänsten som till och med augusti redovisar ett negativ budgetavvikelse på -12,1 mnkr jämfört mot periodens budget.

Den prognostiserade avvikelsen för kollektivtrafiken visar på en negativ budgetavvikelse för 2020 på -19,8 mnkr. Prognosen kan fördelas mellan färdtjänsten -18,8 mnkr, flextrafiken -0,8 mnkr och till kompletteringstrafiken -0,2 mnkr. Prognosen för kollektivtrafiken är baserad på kostnadsprognosen från Region Örebro Län (RÖL) för de olika restyperna för 2020. Den samlade prognosen för kollektivtrafiken är en förbättring jämfört med den redovisade prognosen från RÖL i samband med verksamhetsplan 2020 för Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet. Prognosen beräknade att kostnaderna för kollektivtrafiken skulle medföra en negativ budgetavvikelse på -28,4 mnkr för resor samt -2,8 mnkr för administrativa kostnader. Prognosen för 2020 är en förbättring jämfört med bokslutet 2019 var kollektivtrafiken redovisade en negativ avvikelse mot budget på -28,8 mnkr. I samband med borttagandet av taxesubventionen från och med 2020 omförde Programnämnd samhällsbyggnad egen verksamhet tidigare budgetmedel för taxesubventionen till kollektivtrafiken. En ytterligare anledning till den prognostiserade reducerade kostnaden under 2020 är relaterat till den nya upphandlingen som trädde i kraft 1 juli 2020 jämfört med det direktupphandlade avtalet som löpte under perioden 1 juli 2019 till 30 juni 2020. En ytterligare anledning till den lägre prognostiserade kostnaden för 2020 kan härledas till pågående Coronapandemin och dess påverkan på resorna. Enligt den senaste kostnadsprognosen från RÖL kommer

Coronapandemin innebär en lägre kostnad för kollektivtrafiken med 4,3 mnkr, varav färdtjänst 3,6 mnkr, för 2020 jämfört med ett normalläge. Coronapandemin påverkar även serviceresorna utifrån antal platser som kan nyttjas per resa är mindre än vid ett normalläge. Dessutom har Coronapandemin inneburit att Dagsvårdsresor inte genomfördes mellan mars och augusti vilket har inneburit att den fasta kostnaden för chartrade fordon fördelas ut över andra restyper, bland annat färdtjänsten. Dagsvårdsresorna ska under slutet av augusti påbörjas igen vilket kommer att bidra till en reducerad kostnad för de andra restyperna då den fasta kostnaden fördelas återigen till dessa resor.

Det är inte enbart Coronapandemin som har haft påverkan på kostnaden utan även det direkt upphandla avtalet som trädde i kraft 1 juli 2019 har haft en påverkan. Under perioden jan-juni 2020 så hade kostnaden ökat med 13 % för färdtjänsten jämfört med samma period 2019. I och med det nya avtalet som trädde i kraft 1 juli 2020 har färdtjänsten efter 1 månad fått en kraftig reduktion av kostnaden för färdtjänsten jämfört med samma period 2019. Det nya avtalet medför att den ackumulerade kostnaden för perioden jan-juli 2020 är enbart 5 % högre än samma period 2019 medan kostnadsprognosen från RÖL för helår pekar på en längre kostnad 2020 vid årets slut jämfört med 2019 för färdtjänsten. Däremot har antalet färdtjänstresor minskat med 28 % vid jämförelse av perioden jan-juli 2019/2020 vilket har medfört en högre kostnad per resa. Kostnad per resa kommer enligt kostnadsprognosen från RÖL att hamna på cirka 240 kr/resa under tredje tertialen, sep-december, vilket är en fördyrning jämfört med 2019 (230 kr/resa). Även riksfärdtjänsten, flextrafiken och kompletteringstrafiken har haft minskat antal resor vid jämförelse av perioden jan-juli 2019/2020.

Vidare pågår arbete med att dämpa kostnadsutvecklingen inom färdtjänsten och upphandling av konsult har genomförts. Konsulten kommer i sitt uppdrag att granska färdtjänsten och bland annat identifiera kostnadsdämpande åtgärder.

Stadsbyggnad

Stadsbyggnad redovisar per augusti 2020 ett utfall på -37,2 mnkr vilket är ett positivt resultat jämfört mot periodiserad budget på +8,4 mnkr och en förbrukning av helårsbudget på 53 % med riktvärde på 67 %. Den fortsatt största orsaken till det stora överskottet är tillfälliga vakanser, glapp mellan avslutad tjänst och nyrekrytering samt omfört investeringsbidrag som ska finansiera nedlagda investeringskostnader som måste driftsättas på grund av att projekt avslutas innan de färdigställs. Dessutom är konsultkostnaderna fortsatt låga för perioden januari till augusti 2020 jämfört med samma period 2019.

De långa konsultkostnaderna kan anses vara en effekt av Coronapandemin då Stadsbyggnad inte har kunnat arbeta i samma takt som tidigare år. En ytterligare effekt av Coronapandemin som påverkar resultatet till det positiva för perioden januari till augusti 2020 är de reducerade kostnaderna för kurser och konferenser samt kringkostnader kopplade till dessa. Avvikelsen uppgår till +1,3 mnkr för perioden januari till augusti 2020 medan samma period 2019 redovisade ett överskott på +0,6 mnkr. Däremot finns det en ökad kostnad för Digitalarbetsplats för Stadsbyggnad på grund av Coronapandemin då det behövs ”hemma-kit” för att underlätta arbetet hemifrån.

Den samlade prognosen för Stadsbyggnad prognostiserar en positiv avvikelse för budgetåret 2020 på +3,4 mnkr jämfört mot budget. Den positiva prognosen hänförs mestadels till flertalet vakanta tjänster, glapp mellan avslutad tjänst och nyrekrytering. Den positiva prognosen kan även delvis hänföras till den prognostiserade kostnadsminskningen i år för konsulttjänster och kurser och konferenser på grund av rådande Coronapandemin. Fortsatt behov att hantera effektiviseringsuppdraget avseende

inköp på 497 tkr behövs. I dagsläget anses det inte kunna hanteras genom att reducera kostnader genom inköp.

Mark och fastighet

Mark och fastighet redovisar ett samlat utfall för perioden januari till och med augusti 2020 på -9,2 mnkr jämfört mot periodiserad budget för perioden januari till augusti 2020 på -2,8 mnkr, en negativ avvikelse på -6,4 mnkr eller en förbrukning på 219 % av budget 2020. Differensen mellan utfallet för perioden, -9,2 mnkr, jämfört mot periodens budget på, -2,8 mnkr, beror till största del på periodiseringsmissar i samband med införande av det nya kommunala fastighetssystemet samt upplupna kostnader som ska faktureras till slutkund under hösten 2020. Dock uppstod en oförutsedd kostnad för Rostahemmet 2020 på ca 1,7 mnkr som påverkar lokalförsörjning utfall 2020, kostnaden kan hänföras till renovationer som pågick under 2019. Bortsett från periodiseringsmissarna som uppstått i samband med det nya kommunala fastighetssystemet och upplupna kostnader som ska generera en motsvarande intäkt under hösten 2020 blir det samlade utfallet för Mark och fastighet -3,2 mnkr för perioden januari till och med augusti 2020. Utfallet på -3,2 mnkr skulle motsvara en förbrukning på 76 % av helårsbudget 2020.

Coronapandemin har inte haft en direkt påverkan på verksamheten. Effekter såsom tomhyreskostnaden inom lokalförsörjningen för lägenheter på vårdboendena på grund av pandemin drabbar inte lokalförsörjningens budget utan kostnaden faktureras vidare till Social välfärd. Coronapandemin kan dock ha medfört ytterligare arbetsmoment för de anställda.

Den samlade prognosen för Mark och fastighet är en budgetavvikelse på -3,6 mnkr vilket kan härledas till lokalförsörjningen, -1,7 mnkr, samt markreserven, -2,8 mnkr.

Lokalförsörjningens prognostiserade avvikelse beror på en kostnad som hänförs till 2019 men. Markreservens prognostiserade underskott kan hänföras till -1,3 mnkr för underhållsavtal för Truckstop. Resterande avvikelse på -1,5 mnkr beror på ökade verksamhetskostnader som ej var kända vid budgetarbetet för bland annat undersökningskostnad för bergtäkt och myndighetskrav på rivning av fastighet. Naturvården och Kultur- och fritidsfastigheter prognostiserar ett överskott vid årets slut. Naturvårdens överskott, +0,3 mnkr, hänförs till lägre tidsskrivning under året än vad som beräknades vid budget 2020. Kultur- och fritidsfastigheter prognostiserar ett överskott, +0,6 mnkr, på grund av mindre antal planerade fastighetsåtgärder under 2020 än vad som planerades för vid budgetläggning 2020.

Investeringar

Trafik- och miljöinvesteringar

Trafik och kollektivtrafik

Trafik- och kollektivtrafikinvesteringar har budgetåret 2020 ett totalt budgetanslag på 117,7 mnkr inklusive överförda medel från 2019 inför delårsrapport 2 2020. Trafik och kollektivtrafik prognostiserar ett utfall på 17 mnkr för budgetåret 2020 vilket motsvarar en förbrukning av budget 2020 inkl. överförda medel från 2019 på 14 % och har för perioden januari till augusti 2020 ett samlat utfall på 6,5 mnkr. Anledning till den låga prognosen för 2020 är att prognosen är lagd med hänsyn till förslag på reviderat investeringsprogram 2020 inkl. överförda medel 2019 som ännu inte har behandlats hos Kommunfullmäktige.

Det största projektet inom Trafik och kollektivtrafik är Bus Rapid Transport (BRT) vilket under 2020 ska projekteras för första delsträckan. Den initiala projekteringen av ett sådant stort projekt kräver mycket personalresurser. Dessutom innehåller förslaget till reviderat investeringsprogram 2020 inkl. överförda medel från 2019 ett antal strukna

projekt samt projekt som flyttas fram som hänförs till BRT vilket har påverkat att prognosen är så pass låg. Tekniska förvaltningens projektledningsenhet arbetar med att avsluta projekt som föreslås avslutas eller pausas i samband med revideringen vilket även detta har krävt mycket personella resurs och bidragit till den låga prognosen.

Under 2020 förväntas följande pågående projekt vara genomförda:

- Hållplats Hagagatan
- Huvudcykelstråk Hovstaleden etapp 2
- Huvudcykelstråk Sjukhusleden etapp 2
- Huvudcykelstråk Mellringeleden etapp 2
- Huvudcykelstråk Cityringen Malmgatan
- Angelgatans ombyggnation
- Flera trafiksäkerhetshöjande åtgärder för gående och cyklist
- Cykelparkering vid Resecentrum västra Järnvägsgatan
- Gång- och cykelväg vid Östra Nobelgatan Lagerhuset

Skattefinansierade exploateringsinvesteringar

Skattefinansierade exploateringsinvesteringar har ett budgetanslag på 28,6 mnkr inklusive överförda medel från 2019 inför delårsrapport 2 2020. Skattefinansierade exploateringsinvesteringar prognosierar att förbruka 13,6 mnkr 2020 vilket är en ökning från delårsrapport 1 med 10,0 mnkr. Den prognostiserade förbrukningen för Skattefinansierade exploateringsinvesteringar är 48 %. Anledningen till ökningen är att verksamheten planerar att påbörja arbetet för allmän platsmark vid Kulturkvarteret redan 2020 istället för tidigare plan 2021. Resterande prognostiserade avvikelse jämfört mot budgetanslag är medel för allmän platsmark vid Kulturkvarteret som man inte kommer att upparbetas helt under året.

City, Stadsmiljö. Å-staden

Det samlade budgetanslaget för City-, Stadsmiljö- och Å-stadeninvesteringar är för 2020 inkl. överförda medel från 2019 är 54,6 mnkr inför delårsrapport 2 2020.

Investeringsprognosen är låg på grund av att prognosen är lagd med hänsyn till förslag till revidering av investeringsprogram 2020. Den samlade prognosen för investeringarna 2020 är en förbrukning på 28,6 mnkr vilket uppgår till totala budgetanslaget enligt förslaget som lämnades i samband med revidering av investeringsprogram 2020 inkl. överförda medel 2019.

Under 2020 förväntas bland annat rampen vid bio Roxy samt odlingslotter i Vivalla bli färdigställda. Tidigare stora projekt som förväntades bli färdigställda under 2020, såsom Teaterplan kommer inte hinnas att färdigställas under 2020 utan kommer först färdigställas under 2021. Förseningen kan anses vara en effekt av Coronapandemin då det har varit svårigheter att anpassa tidigare tidplaner till de nya omständigheterna vilket reducerar genomförande kapaciteten.

Naturvård och vatten

Naturvård- och vatteninvesteringar har ett samlat budgetanslag för 2020 inkl. överförda medel från 2019 på 26,5 mnkr inför delårsrapport 2 2020. Prognosen för Naturvårds- och vatteninvesteringar är ett utfall vid årets slut på 10,9 mnkr vilket motsvarar en förbrukning av budget 2020 inkl. överförda medel från 2019 på 41 %. Prognosen för Naturvård- och vatteninvesteringar har anpassats utifrån förslaget om reviderat investeringsprogram 2020 inkl. överförda medel från 2019. Prognosen för Naturvård- och vatteninvesteringar är att hela budgetanslaget enligt det reviderade förslaget kommer att förbrukas 2020.

Några av objekten som kommer färdigställas under året är stigar i Karlslund, till den nya badplatsen, och i Blänkabacken. Verksamheten arbetar även med att färdigställa en ny brygga vid Rävången samt att entrén för Boglundsågen förbättras. De vattenåtgärder som verksamheten arbetar med är bland annat vandringshinder för fisk vid till exempel Lindbackabron, Almbro och i Kilsbergen. Dessutom ska våtmarker anläggas vid Heden och Boglundsågen.

Kulturmiljövård

Kulturmiljövårdsinvesteringar har vid delårsrapport 2020 ett budgetanslag på 5,9 mnkr för 2020 inkl. överförda medel från 2019. Kulturmiljövårdsinvesteringar prognositerar vid årets slut ett utfall på 0,5 mnkr vilket motsvarar en förbrukning på 8 %. Anledning till lågt prognositerade förbrukningen är att verksamheten har tagit hänsyn till förslagen reviderat investeringsprogram 2020 inkl. överförda medel från 2019 för kulturmiljövårdsinvesteringar i den föreslagna revideringen uppgår kulturmiljövårdsinvesteringarnas budgetanslag till 3,3 mnkr. Det största projektet inom kulturmiljövård är renoveringen av Strömsborgsbron som inte kommer att genomföras under 2020 på grund av att behov av ytterligare utredningar som behövs innan renovering kan påbörjas. Byggnaden på Nastagatan kommer att vara färdigställt i september vilket innebär att en byggnad med högt kulturvärde har säkrats för framtiden samt att en lokal har tillskapats för t.ex. föreningsliv.

Prognos kapitalkostnader finansierade inom volympott

Inom programområde Samhällsbyggnad finns det investeringsområden vars kapitalkostnader (avskrivning och internränta) ska finansieras av avsatt volympott. För Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet ska kapitalkostnader för trafik-, kollektivtrafik-, city-, stadsmiljö-, Å-staden-, naturvård- samt kulturmiljöinvesteringar finansieras av volympotten medan kapitalkostnader för investeringsområde gata och park inom Tekniska nämnden också finansieras av volympotten. För 2020 återstår 4,1 mnkr för programområde Samhällsbyggnad att nyttja under resterande del av 2020. Under 2020 prognositerar Programnämnd samhällsbyggnad egen verksamhet att upparbeta 57 mnkr av de volympottsfinansierade investeringarna. Den upparbetade kostnaden innebär en ökad driftkostnad i form av ökade kapitalkostnader mellan 2,7 – 3,3 mnkr beroende på avskrivningstid som användas vid beräkningen.

Inom investeringsområdet finns det dessutom upparbetade investeringskostnader som fortfarande ligger som pågående arbeten och har ej aktiverats än och därmed inte börjat generera driftkostnader i form av kapitalkostnader. För de investeringar som ingår i investeringsområdet volympott inom Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet uppgår detta till cirka 42,5 mnkr. Även detta kan omräknas till beräknade årliga driftkostnader i form av kapitalkostnader som uppgår till mellan 2 – 2,4 mnkr.

Utifrån den prognositerade upparbetade investeringskostnaden samt de investeringar som ligger som pågående arbete beräknas samlat generera en ökad årlig driftkostnad i form av kapitalkostnader på mellan 4,7 – 5,3 mnkr.

Aktiverat inför delår 1 volympott

Inför varje delårsbryt och bokslut genomförs en genomgång av de investeringar som ligger som pågående arbeten för att identifiera vad som är klart och kan aktiveras och läggas in i anläggningsregistret. För investeringsområdena trafik, kollektivtrafik, city, stadsmiljö, Åstaden, naturvård samt kulturmiljö har sammanlagt 5,7 mnkr bedömts som färdigt och aktiverats mot anläggningsregistret från och med augusti. Detta ger en beräknad genomsnittlig ökad årlig kapitalkostnad på cirka 0,3 mnkr. För 2020 uppstår dock inte helårseffekt i och med att aktivering skett först i augusti, vilket innebär att

effekt 2020 uppgår till ca 0,1 mnkr som därmed tas från 2020 års kvarvarande volympott på 4,1 mnkr.

Mark- och fastighetsinvesteringar

Kultur- och fritidsfastigheter

Det beslutade budgetanslaget för Kultur- och fritidsfastighetsinvesteringar 2020 inkl. överförda medel från 2019 uppgår till 85,6 mnkr inför delårsrapport 2 2020. Det prognosticerade utfallet för 2020 uppgår till 39,0 mnkr vilket motsvarar 46 % förbrukning av budgetanslaget 2020 inkl. överförda medel från 2019. Orsaken till den låga prognosen beror främst på investeringarna ridanläggning, stallbyggnad och karantärstall i Karlslund inte kommer slutföras 2020. Anbud för projekt ridanläggning, stallbyggnad och karantärstall i Karlslund har tagits in och kommer inte slutföras 2020.

Under hösten 2020 kommer projekten Trängens IP (B-hallen, ispist, sarg och belysning) samt Mellringe IP (nya omlädningsrum, läktare och parkering) att färdigställas.

Övriga underhålls- och fastighetsinvesteringar

Under 2020 kommer flera investeringar i tak utföras samt investering i radonbrunnar i Karlslund och omläggning av löparbanor i Kilsbergsvallen.

Markreserv

Markreserven har ett budgetanslag enligt investeringsprogrammet 2020 inkl. överförda medel 2019 på 18,0 mnkr inför delårsrapport 2 2020. Prognosen visar på ett utfall vid årets slut på 13,7 mnkr vilket motsvarar en förbrukning på 76 % av budgetanslaget 2020 inkl. överförda medel. Avvikelse mellan budget och prognos beror till största del på Lindbackabron som är planerad att vara färdigställd 2021.

Flytt av hus på Skottvägen och anläggning av ny väg väntas färdigställas under hösten 2020 medan investering i Truckstop är i slutskede av diskussion med entreprenör innan avtalsskrivning kan ske. Övriga investeringar hänförs energibesparingsåtgärder i form av byte till luftvärmepumpar i flera av markreservens fastigheter under 2020.

Förvärv och försäljning

Det beslutade budgetanslaget enligt investeringsbudgeten för 2020 inkl. överförda medel 2019 för förvärv och försäljning uppgår till totalt 74,9 mnkr för 2020 inför delårsrapport 2 2020. Det prognostiserade utfallet för 2020 uppgår till 25 mnkr vilket motsvarar en förbrukning på 33 % av den totala budgeten för 2020 inkl. överförda medel från 2019.

Sedan delårsrapport 1 har förvärvet av Almbys 11:178 genomförts till en kostnad på 3,1 mnkr.

Ingen försäljning av fastigheter har genomförts till och med augusti 2020.

Lokalförsörjning och bostadsrätter

Lokalförsörjning och bostadsrätter budgetanslag för 2020 inkl. överförda medel från 2019 uppgår till 9 mnkr inför delårsrapport 2 2020. Det prognosticerade utfallet för 2020 uppgår till 7,3 mnkr, motsvarande en förbrukning på 81 % av det totala budgetanslaget för 2020 inkl. överförda medel från 2019.

De objekten som lokalförsörjningen har investerat i är; 0,3 mnkr för Hovstaskolan var slutfaktura från entreprenör inväntas samt ombyggnation av kök för Vesslan omsorgsboende 5,0 mnkr. Vesslan kök förväntas vara färdigställt december 2020. Investeringarna medför hyreskonsekvenser för de andra programområdena och kommer därmed inte medföra en driftkostnadskonsekvens för Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet.

Resterande medel avser lokalanpassningar för att möta uppkomna myndighetskrav under 2020. Lokalförsörjning och bostadsrätter har inga investeringsprojekt avseende inhyrda objekt.

Exploateringsinvesteringar

Det beslutade budgetanslaget för exploateringsinvesteringar uppgår till 225,9 mnkr för 2020 inkl. överförda medel från 2019 inför delårsrapport 2 2020. Prognosen för exploateringsinvesteringar uppgår till ett utfall på 152 mnkr vilket innebär en förbrukning på 67 %. Prognosen för exploateringsinvesteringar har tagit hänsyn till förslaget till reviderat investeringsprogram 2020 inkl. överförda medel 2019 som ännu inte beslutats hos Kommunfullmäktige. Enligt det reviderade förslaget uppgår budgetanslaget för exploateringsinvesteringar till 152 mnkr och därmed prognostiseras hela budgetanslaget att förbrukas 2020.

Effektivisering

Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet har för 2020 ett effektiviseringskrav motsvarande 0,7 % av den tilldelade budgetramen vilket motsvarar 813 tkr för Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet. Dessutom har Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet tilldelats ytterligare 39 tkr av programområde Samhällsbyggnads effektiviseringskrav. Det ytterligare tilldelade effektiviseringskravet på 39 tkr hänförs till Byggnadsnämndens andel av det generella effektiviseringskravet för programområde Samhällsbyggnad. Det sammanlagda effektiviseringskravet för programnämnd Samhällsbyggnads egen verksamhet 2020 uppgår därmed till 852 tkr.

Effektiviseringskravet föreslås inom Programnämndens egen verksamhet hanteras genom att:

- Säga upp hyresavtal för Brunnarska 0,1 mnkr (106 tkr) (Avtal upphör 2021, men arbete pågår med att se om möjlighet finns att gå ur tidigare).
- Avtal löper ut för biogas under slutet på 2019, vilket genererar en kostnadsminskning på 0,3 mnkr (310 tkr)
- Ej nyttja återförda medel från planeringsreserv avseende utökad effektiviseringsuppdrag från 2018 på 0,2 mnkr (180 tkr)
- Minskade kostnader för avskrivning av möbler som ej flyttades med från Stadsbyggnadshus 1 till Citypassagen 0,25 mnkr (250 tkr)
- Minska avsatta medel inom förvaltningsövergripande reserv för exempelvis förvaltningsövergripande utbildningsinsatser. Denna post kan komma att användas som en regleringspost beroende på om föreslagna åtgärder ovan (exempelvis för hyreskostnaden) kommer kunna realiseras.

Föreslagna åtgärder prognostiseras att uppnås och det tilldelade generella effektiviseringskravet bedöms därmed kunna hanteras under 2020.

Enligt ÖSB 2020 beslutades ett riktat uppdrag avseende kostnadsbesparingar hänfört till inköp motsvarande 35 mnkr för hela Örebro kommuns verksamheter. Kostnadsbesparingen förväntas vara en konsekvens av en effektivare inköpsorganisation.

Beloppet på 35 mnkr fördelas enligt ÖSB 2020 jämnt mellan alla kommunens nämnder var vardera nämnd fick 0,4 %. Programnämnd samhällsbyggnad tilldelades 2,8 mnkr av det totala uppdraget på 35 mnkr. Programnämnd samhällsbyggnad fördelade tilldelad budgetreducering avseende inköp jämnt till programområdets driftsnämnder, Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet tilldelades ett belopp på 497 tkr. I dagsläget bedöms inte denna effekt kunna uppnås inom nämnden i form av effektivare inköp, såsom att ej handla utanför avtal. Det pågår ett arbete inom upphandling med att se över möjliga effekter inom kommunen under 2020. Ingen omfördelning av tilldelat besparingsuppdrag kommer att ske under 2020. Då ingen omfördelning kommer att ske under 2020 bedömer Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet att besparingsuppdraget inte kan uppnås i form av effektivare inköpsorganisation, utan besparingen kommer behövs hanteras på annat sätt inom nämnden. Det kommer därmed innebära neddragning inom verksamhet, alternativt att negativ budgetavvikelse motsvarande 497 tkr kommer att redovisas för 2020.

5.1 Enheternas delårsresultat och prognos

Tabell 1 – Utfall Programnämnd samhällsbyggnad egen verksamhet för delår 2

Enhet Belopp i tkr	Delår 2		Förbrukning delår 2 2020	Förändr 2019 - 2020 %	Bokslut	Budget	Prognos 2	Avvikelse	Förändr %
	2019	2020			2019	2020	2020	Budget - Prognos 2	2019-2020
Kollektivtrafik	-46 140	-43 955	97%	-4,7%	-74 631	-45 481	-65 294	-19 813	-13%
Stadstrafik inkl flextrafik	-5 143	-6 821	84%	32,6%	-9 101	-8 120	-8 917	-797	-2%
Regiontrafik	-2 236	-224	224%	-90,0%	-4 431	-100	-277	-177	-94%
Färdtjänst	-38 761	-36 910	99%	-4,8%	-61 099	-37 261	-56 100	-18 839	-8%
Mark	-6 325	-9 185	220%	45,2%	-19 782	-4 174	-7 741	-3 567	-61%
Markreserv, skog, naturvård, bostadsrätter	-17 605	-16 866	71%	-4,2%	-38 423	-23 870	-26 343	-2 473	-31%
Tomträtter	11 836	12 414	71%	4,9%	12 312	17 470	17 470	0	42%
Kultur- och fritidsfastigheter	1 073	2 933	577%	173,3%	605	508	1 114	606	84%
Lokalförsörjning	-1 629	-7 666	-446%	370,6%	5 722	1 718	18	-1 700	-100%
Stadsbyggnad	-30 079	-37 235	53%	23,8%	-48 084	-70 845	-67 435	3 410	40%
Nettokostnad	-82 544	-90 375	75%	9%	-142 497	-120 500	-140 470	-19 970	-1%

Budget med minustecken framför avser kostnadsbudget, och budget utan minustecken avser budget i form av intäktskrän.

Utfall med minustecken framför avser utfall i form av förbrukade kostnader. Utfall utan minustecken avser utfall där intäkter överstiger kostnader.

Det samlade resultatet för Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet uppgår till -90,4 mnkr för perioden januari till och med augusti 2020. Utfallet innebär en förbrukning jämfört mot aktuell budgetram på 75 % var riktvärdet för perioden uppgår till 67 %. Den största avvikelsen kan hänföras till kollektivtrafiken var förbrukningen uppgår till 97 % av aktuell budgetram. Avvikelsen inom kollektivtrafiken på -13,6 mnkr kan hänföras till färdtjänsten som för perioden har en avvikelse på -12,1 mnkr. Avvikelsen inom kollektivtrafiken men främst inom färdtjänsten beror på det direkt upphandlade avtalet som löpte från 1 juli 2019 till 30 juni 2020. Avvikelse inom Mark kan hänföras till markreserven samt lokalförsörjningen. Inom lokalförsörjningen har det uppstått några periodiseringsmissar i samband med det nya kommunala fastighetssystemet samt en kostnad som hänförs till 2019. Markreservens avvikelse beror på till största del underhållsavtalet kopplat till Truckstop medan andra avvikelse beror på okända kostnader vid budgetering 2020.

Det prognostiserade utfallet vid delårsrapport är en avvikelse vid årets slut på -20,0 mnkr vilket är en försämring jämfört med bokslut 2019 på 1 %. Prognosen för Mark är en försämring jämfört med 2019 medan kollektivtrafiken prognostiserar för 2020 en förbättring på 13 % jämfört med 2019. Det nya avtalet som börjar gälla den 1 juli 2020 tillsammans med den pågående Coronapandemin har medfört reducerade kostnader enligt den senaste kostnadsprognosen från Region Örebro Län (RÖL) för

VERKSAMHET

kollektivtrafiken men framförallt för färdtjänsten. Den samlade prognosen för Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet visar på en negativ budgetavvikelse på -20,6 mnkr. Prognosen fördelar sig mellan Stadsbyggnad +3,4 mnkr, kollektivtrafiken -19,8 mnkr och mark -3,6 mnkr.

5.2 Intäkts- och kostnadsutveckling

Tabell 2 – Intäkts- och kostnadsutveckling Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet för 2020

RNI	Sum Kontogrupp	2019		2020		2020		2020		Prognos Helår (Augusti)	Avvikelse
		Bokslut	Ack utf augusti	Förbr% Budget	Ack utf augusti	Förbr% Budget	Ack utf augusti	Förbr% Budget			
SPK Samhällsbyggnadsnämnd kollekti	3 Intäkter	24 097	19 635	79,1	1 900	2 356	124,0	1 900	0	1 900	0
SPK Samhällsbyggnadsnämnd kollekti	4 Inköp tillg o vhet samt bidrag*	-37 749	-32 559	120,1	-30 552	-28 227	92,4	-46 689	-16 137	-46 689	-16 137
SPK Samhällsbyggnadsnämnd kollekti	6A Lokaltyror	-355	-150	40,5	-305	-100	32,8	-305	0	-305	0
SPK Samhällsbyggnadsnämnd kollekti	6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-1 129	-543	54,3	-1 095	-1 010	92,3	-1 155	-60	-1 155	-60
SPK Samhällsbyggnadsnämnd kollekti	7 Övriga kostnader*	-59 494	-32 522	77,2	-15 429	-16 974	110,0	-19 045	-3 616	-19 045	-3 616
Summa Kollektivtrafik		-74 630	-46 140	100,7	-45 481	-43 956	96,6	-65 294	-19 813	-65 294	-19 813
SPM Samhällsbyggn nmd Mark Fastigh	3 Intäkter	1 293 449	869 780	66,3	1 280 269	863 832	67,5	1 280 706	437	1 280 706	437
SPM Samhällsbyggn nmd Mark Fastigh	4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-80 178	-48 392	58,5	-64 152	-42 089	65,6	-62 991	1 161	-62 991	1 161
SPM Samhällsbyggn nmd Mark Fastigh	5 Personalkostnader	0	0	0,0	0	-37	0,0	0	0	0	0
SPM Samhällsbyggn nmd Mark Fastigh	6A Lokaltyror	-1 146 817	-772 580	65,7	-1 155 680	-780 017	67,5	-1 157 452	-1 772	-1 157 452	-1 772
SPM Samhällsbyggn nmd Mark Fastigh	6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-69 254	-43 388	66,3	-63 806	-41 955	65,8	-65 780	-1 975	-65 780	-1 975
SPM Samhällsbyggn nmd Mark Fastigh	7 Övriga kostnader	-16 982	-11 747	736,9	-806	-8 920	1 106,7	-2 224	-1 418	-2 224	-1 418
Summa Mark		-19 782	-6 327	41,6	-4 174	-9 186	220,1	-7 741	-3 567	-7 741	-3 567
SPN Programnämnd Samhällsbyggnad	3 Intäkter	169 776	106 789	70,8	136 096	102 081	75,0	127 934	-8 162	127 934	-8 162
SPN Programnämnd Samhällsbyggnad	4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-92 594	-59 741	75,7	-80 437	-56 695	70,5	-76 395	4 042	-76 395	4 042
SPN Programnämnd Samhällsbyggnad	5 Personalkostnader	-81 515	-50 956	54,5	-98 373	-57 753	58,7	-87 791	10 581	-87 791	10 581
SPN Programnämnd Samhällsbyggnad	6A Lokaltyror	-9 728	-6 393	59,3	-9 805	-6 609	67,4	-9 430	375	-9 430	375
SPN Programnämnd Samhällsbyggnad	6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-11 572	-8 666	229,6	-1 838	-9 548	519,5	-5 456	-3 618	-5 456	-3 618
SPN Programnämnd Samhällsbyggnad	7 Övriga kostnader	-22 451	-11 112	60,9	-16 488	-8 709	52,8	-16 297	191	-16 297	191
Summa Stadsbyggnad		-48 084	-30 079	55,3	-70 845	-37 235	52,6	-67 435	3 410	-67 435	3 410
		-142 496	-82 545	72	-120 500	-90 376	75	-140 470	-19 970	-140 470	-19 970

*Kostnader för färdtjänst har flyttats från Kontogrupp 7 till 4

Den stora differensen inom kollektivtrafiken mellan 2019 och 2020 på intäktsidan kan hänföras till att avtalet med Gasum löpt ut. Avtalet innebar att kommunen var en mellanhand för hantering av biogas. Avtalet medförde en intäktsökning på ca 22 mnkr och en motsvarande kostnad under Övriga kostnader på 22 mnkr. Den ackumulerade kostnaden inom kontogrupp 4 är högre 2020 inom kollektivtrafiken till och med augusti jämfört med samma period 2019 på grund av det direkt upphandlade avtalet som trädde ikraft i juli 2019 och löpte ut 30 juni 2020. I och med det nya avtalet som trädde i kraft 1 juli 2020 och den kostnadsprognosen som Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet har fått från Region Örebro Län (RÖL) innebär en reducerad kostnad under perioden juli till december 2020 jämfört med 2019. Därmed prognostiseras en total kostnadsminskning inom kollektivtrafiken.

Inom mark återfinns lokalförsörjning samt den kommunala markreserven och andra egenägda fastigheter. Dessa enheter medför att intäkterna kan variera mellan åren dock finns det en motsvarande kostnad för hyror då dessa enheter ska vara kostnadsneutrala för mark.

Stadsbyggnads intäkter utgörs till största delen av interna transaktioner i form av tidskrivning. Tidskrivning är ett sätt att fördela interna kostnader mellan olika projekt och enheter. Fördelningen skapar enbart en intern intäkt för den säljande enheten och intern kostnad för den köpande enheten och belastar kontogrupp 3 och 4 och kan variera mellan åren.

5.3 Verksamheternas delårsresultat och prognos

Tabell 3 – Verksamhetsresultat och prognos 2020 för Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet

RN1	Verksamhetsgrupp	2019		2019 Förbr%	2020 Budget	2020		Prognos	
		Bokslut	Ack utf augusti			Ack utf augusti	2020 Förbr%	Helår (Augusti)	Avvikelse
SPK Samhällsbyggnadsnämnd kollekti	519 Övrig äldreomsorg	-61 098	-38 761	114,3	-37 261	-36 910	99,1	-56 100	-18 839
SPK Samhällsbyggnadsnämnd kollekti	830 Kollektivtrafik	-13 532	-7 379	62,0	-8 220	-7 045	85,7	-9 194	-974
Summa Kollektivtrafik		-74630	-46140	101	-45481	-43956	97	-65294	-19813
SPM Samhällsbyggn nmd Mark Fastigh	200 Samhällsbyggnad	-16 776	-8 883	57	-5 621	-4 488	79,8	-8 420	-2 798
SPM Samhällsbyggn nmd Mark Fastigh	240 Gator, vägar o park	-10 183	-6 651	65	-12 474	-8 259	66,2	-12 086	388
SPM Samhällsbyggn nmd Mark Fastigh	260 Miljöverksamhet	-7 821	-4 486	50	-5 775	-3 755	65,0	-5 837	-62
SPM Samhällsbyggn nmd Mark Fastigh	800 Mark inkl. bostadsverksamhet	12 312	11 836	68	17 470	12 414	71,1	17 470	0
SPM Samhällsbyggn nmd Mark Fastigh	902 Kommungemensam verksamhet	-7 241	0	0	0	0	0	0	0
SPM Samhällsbyggn nmd Mark Fastigh	930 Gemensam fastighetsverksamhet	9 926	1 858	83	2 226	-5 098	-229,0	1 132	-1 094
Summa Mark		-19782	-6327	42	-4174	-9186	220	-7741	-3567
SPN Programnämnd Samhällsbyggnad	200 Samhällsbyggnad	-50 243	-31 441	58,7	-67 561	-36 259	53,7	-64 294	3 266
SPN Programnämnd Samhällsbyggnad	240 Gator, vägar o park	2 159	1 363	-171,0	-3 284	-975	29,7	-3 141	143
Summa Stadsbyggnad		-48084	-30079	55	-70845	-37235	53	-67435	3410
		-142496	-82545	72	-120500	-90376	75	-140470	-19970

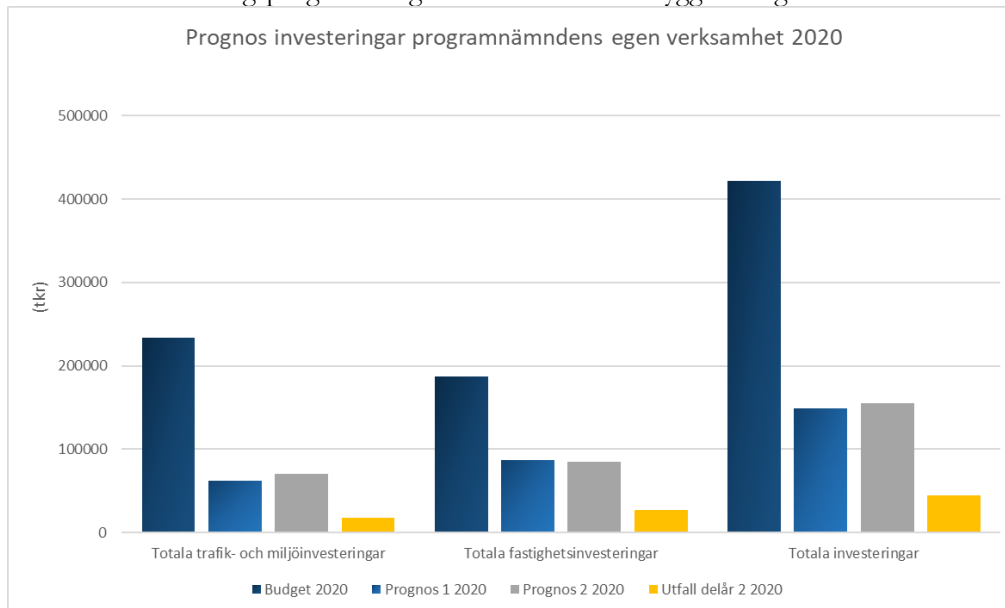
Ovan tabell visar på budget, utfall samt prognos för de olika verksamhetsområdena inom Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet. Inom kollektivtrafiken hänförs den största avvikelsen för perioden till och med augusti 2020 till färdtjänsten. Prognosen för kollektivtrafiken visar att utfallet för färdtjänsten vid årets slut förväntas vara -56,1 mnkr enligt kostnadsprognosen från Region Örebro Län (RÖL) en avvikelse på -18,8 mnkr mot budget 2020. Prognosen är dock en förbättring jämfört med bokslut 2019 med 8 mnkr. Anledning till den förbättrade prognosen kan hänföras till det nya avtalet som trädde i kraft 1 juli 2020 som ersatta det direkt upphandlade avtalet från 1 juli 2019 – 30 juni 2020. En ytterligare anledning till den prognostiserade kostnaden enligt kostnadsprognosen från RÖL är den pågående Coronapandemin. Det framgår dock från kostnadsprognosen att även fast den beräknade totala kostnaden är lägre så ökar kostnad per resa på grund av Coronapandemin.

Inom mark kan avvikelsen hänföras delvis till periodiseringsproblem som uppstått under året i samband med införande av det nya fastighetssystemet återfinns. Dessa problem ska åtgärdas under hösten och den prognostiserade avvikelsen hänförs till kostnad för Rostahemmet som hänförs till 2019 samt reducerade kostnader för Kultur- och fritidsfastigheter under 2020 då man inte kan slutföra alla planerade fastighetsåtgärder under året. Kostnader för underhållsavtalet för Truckstop och ökade kostnader för bland annat utredning av bergtäkt åter finns under verksamhetsgrupp 200 samhällsbyggnad hos mark.

Inom stadsbyggnad kan majoriteten av den positivt redovisade utfallet hänföras till lägre personalkostnader i samband med glapp mellan avslutad tjänst och nyrekrytering samt vakanta tjänster. En del av både det redovisade positiva resultatet och det prognostiserade överskottet vid årets slut kan hänföras till Coronapandemin då utbildningar som har planerats har inte genomförts och kommer inte genomföras fullt ut under 2020 på grund av de rådande rekommendationerna och restriktionerna. I samband att allt mer digitala kurser erbjuds i allt större utsträckning är planen att återuppta kompetensutvecklingen.

5.4 Investeringar

Tabell 4 – Investeringsprognos Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet 2020

Det beslutade budgetanslaget för investeringar 2020 inkl. överförda medel från 2019 för Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet uppgår till 421,3 mnkr för de skattefinansierade investeringarna inför delårsrapport 2 2020. Det totala utfallet till och med augusti 2020 uppgår till 45,1 mnkr vilket motsvarar en förbrukning på 11 % av det totala skattefinansierade investeringsanslaget. Den samlade investeringsprognosen för de skattefinansierade investeringarna uppgår till 155,6 mnkr för budgetår 2020 en förbrukning på 37 % av det totala investeringsanslaget. Enligt förslag till reviderad investeringsbudget skulle den totala skattefinansierade investeringsanslaget reduceras med 96,5 mnkr vilket prognoserna har tagit hänsyn till.

Tabell 5 – Trafik- och miljöinvesteringar 2020

Trafik- och miljöinvesteringar	Budget 2020	Delår 2 2020	Delår 2 2020 Förbr i %	Prognos 2 2020	Avvikelse budget-prognos	Förbr av budget 2020 enl. prognos 2
Gatuinvesteringar						
Trafikinvesteringar	-97 539	-2 486	3%	-11 655	85 884	12%
Kollektivtrafik	-20 122	-3 980	20%	-5 430	14 692	27%
Stadsmiljö	-14 358	-1 033	7%	-5 800	8 558	40%
City	-35 313	-913	3%	-20 712	14 601	59%
Skattefinansierade exploateringsinvesteringar	-28 574	-1 178	4%	-13 574	15 000	48%
Summa gatuinvesteringar	-195 906	-9 590	5%	-57 171	138 735	29%
Kulturmiljövårdsinvesteringar						
Kulturmiljövårdsinvesteringar	-5 942	-420	7%	-450	5 492	8%
Naturvårdsinvesteringar						
Naturvårdsinvesteringar	-26 506	-7 681	29%	-10 863	15 643	41%
Miljöinvesteringar						
Åstaden	-5 384	-600	11%	-2 087	3 297	39%
Totalt trafik- och miljöinvesteringar	-233 738	-18 291	8%	-70 571	163 167	30%

Det beslutade budgetanslaget 2020 inkl. överförda medel från 2019 för trafik- och miljöinvesteringar uppgår till 223,7 mnkr i inför delårsrapport 2 2020. Totalt har 8 % av

budgetanslaget nyttjas till och med augusti medan den prognostiserade förbrukning uppgår till 30 % av den aktuella årsbudgeten inför delårsrapport 2 2020 inkl. överförda medel från 2019. Enligt förslag till revidering av investeringsprogram 2020 inkl. överförda medel 2019 skulle budgetanslaget revideras till 139,2 mnkr, en reduktion med 94,6 mnkr.

Tabell 6 – Fastighetsinvesteringar 2020

Fastighetsinvesteringar	Budget 2020	Delår 2 2020	Delår 2		Avvikelse budget- prognos	Förbr av budget 2020 enl. prognos 2
			2020	Prognos 2 2020		
LFE						
Lokalförsörjning	-1 000	-30	3%	-1 000	0	100%
Bostadsrätter	-8 000	0	0%	-6 300	1 700	79%
Summa LFE	-9 000	-30	0%	-7 300	1 700	81%
Fastigheter						
Kultur- & fritidsfastigheter	-85 628	-18 539	22%	-38 988	46 640	46%
Markreserv	-18 032	-1 883	10%	-13 721	4 311	76%
Förvärv och försäljning fastighet	-74 939	-6 387	9%	-25 000	49 939	33%
Summa mark- och fastighet	-178 599	-26 809	15%	-77 709	100 890	44%
Totalt fastighetsinvesteringar	-187 599	-26 839	14%	-85 009	102 590	45%

Det beslutade budgetanslaget 2020 inkl. överförda medel från 2019 för Fastighetsinvesteringar uppgår till 187,6 mnkr i samband med delårsrapport 2 2020. Inom fastighetsinvesteringar kommer ridhus i Karlslund inte att slutföras under 2020 samt att markförvärvsbudgeten enbart prognostiserar att använda 33 % av sitt totala utrymme vilket leder till den totalt låga förbrukningen av budgetanslaget för 2020. Totalt har fastighetsinvesteringar nyttjat 26,8 mnkr av budgetanslaget till och med augusti 2020. Lokalförsörjningsinvesteringar inväntar slutfakturer under hösten för att ha investeringarna färdigställda under hösten.

Tabell 7 – Exploateringsinvesteringar

Exploateringsinvesteringar	Budget 2020	Delår 2 2020	Delår 1		Avvikelse budget- prognos	Förbr av budget 2020 enl. prognos 2
			2020	Prognos 2 2020		
Exploateringsinvesteringar						
Exploateringsinvesteringar	-225 900	-36 996	16%	-152 000	73 900	67%
Totalt exploateringsinvesteringar	-225 900	-36 996	16%	-152 000	73 900	67%

Det beslutade budgetanslaget 2020 inkl. överförda medel från 2019 för exploateringsinvesteringar uppgår till 225,9 mnkr i samband med delårsrapport 2 2020. Exploateringsinvesteringar har ett utfall på 37,0 mnkr vid delår 2. Prognosen för exploateringsinvesteringar uppgår till 152 mnkr, vilket motsvarar en förbrukning på 67 % av årets totala budgetanslag. Prognosen för exploateringsinvesteringar är lagd med hänsyn till förslag om revidering till investeringsprogram 2020 inkl. överförda medel 2019. Förslaget innebär en reduktion av exploateringsinvesteringsanslaget till 152 mnkr och därmed prognostiserar hela budgetanslaget att nyttjas under 2020.

6. Fem år i sammandrag.

	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Prognos 2020
Befolkning					
Totalt antal invånare, Örebro kommun	146 631	150 291	153 367	155 696	157 118
- Kvinnor	74 171	75 864	77 360	78 468	79 126
- Män	72 460	74 427	76 007	77 228	77 992
Anställda inom Stadsbyggnad					
Antal tillsvidareanställda, årsarbetare (heltal)	125	135	140	141	148 (nuläge 31/7)
- Kvinnor	70	80	86	82	86 (nuläge 31/7)
- Män	55	55	54	59	62 (nuläge 31/7)
Antal visstidsanställda, årsarbetare (heltal)	11	11	12	8	12 (nuläge 31/7)
- Kvinnor	7	8	8	4	7 (nuläge 31/7)
- Män	4	3	4	4	5 (nuläge 31/7)
Antal timavlönade, årsarbetare (heltal)	1,0	1,4	1,1	0,7	1,5 (nuläge 31/7)
- Kvinnor	-	1,2	0,8	0,2	0,3 (nuläge 31/7)
- Män	-	0,2	0,3	0,5	1,2 (nuläge 31/7)
Fysisk planering, antal (BN)					
Antal bygglov	1 543	1 565	1 439	1 325	1 350
Mark och exploatering (PNS)					
Sålda tomter småhus	25	19	29	15	23
Sålda tomter flerbostadshus	17	16	2	6	10
Sålda tomter verksamhet	10	12	12	8	10
Antal byggklara småhustomter för försäljning	35	12	2	15	11
Naturvård (PNS)					
Antal kommunala natur- och kulturresevat	18	18	18	19	21
Kollektivtrafik (PNS)					
Stadstrafik					
Antal resor, tusental	7 386	8 000	8 156 476	8 721 500	Minskar
Flextrafik, resandeutveckling	15 764	20 986	21 261	21 043	Minskar
Färdtjänst (PNS)					
Antal tillstånd	4 196	4 395	4 441	4 814	Ökar
Antal resor inkl riksfärdtjänst	190 311	201 683	206 909	217 035	Minskar
Färdtjänstkostnad	44 460	52 000	41 439	50 228	Minskar något

7. Indikatorlista.

Indikatorer för att följa utveckling inom målområde 1	Utfall 2019	Prognos 2020	Målvärde 2020
Antal genomförda medborgardialoger (nytt mått, mätthistorik saknas)	18	85	Mäta
Indikatorer för att följa utveckling inom målområde 2	Utfall 2019	Prognos 2020	Målvärde 2020
Såld verksamhetsmark, kvadratmeter	141 157	175 000	200 000
Såld kontorsmark, kvadratmeter (nytt mått, mätthistorik saknas)	0	7 000	5 000
Indikatorer för att följa utveckling inom målområde 4	Utfall 2019	Prognos 2020	Målvärde 2020
Antal personer i tomtkö/antal sålda tomter per år	1174/15 =78	1289/23 =56	Mäta
Antal sålda tomter småhus	15	23	Öka
Antal sålda tomter flerbostadshus	6	10	10
Antal byggklara småhustomter till försäljning	15	11	Öka
Markreserv, balansvärde (hektar)	11 659	11 595	Mäta
Antal nya bostäder som ska produceras på såld mark	336	900	500
Behov av nyproducerade bostäder utifrån befolkningsökning (befolkningsökning/2 personer per bostad)	2 116/2 =1 058	1 000	1 000
Utfall antal nyproducerade bostäder	800	700	1 000
Indikatorer för att följa utveckling inom målområde 5	Utfall 2019	Prognos 2020	Målvärde 2020
Antal åtgärder för vattenlevande organismer	0	3	3
Antal hektar – långsiktigt skydd/restaurerats för att få höga miljövärden (ett års fördröjning)	863	905	Öka
Antal kommunala natur- och kulturresevat	19	21	21
Utveckling cykeltrafik (passager/dygn)	13 200	Minskar	Öka
Utveckling biltrafik (passager/dygn)	138 700	Minskar	Inte öka
Antal påstigande i kollektivtrafik (stadstrafik)	8 721 500	Minskar	Öka
Indikatorer för att följa utveckling inom målområde 6	Utfall 2019	Prognos 2020	Målvärde 2020
Andel enheter med HME-värde på minst 78%	36	Resultat vid årsberättelse	Öka
Andel chefer som har mellan 10-30 medarbetare (%)	43	Resultat vid årsberättelse	Öka
HME-index	73	Resultat vid årsberättelse	Öka
-kvinnor	72	Resultat vid årsberättelse	Öka
-män	75	Resultat vid årsberättelse	Öka
Ekonomisk ramavvikelse för PN, mnkr (exkl reavinst mark)	-27,1	-20	>/=0
- varav Stadsbyggnad	6,3	3,4	>/=0